

भारत सरकार
GOVERNMENT OF INDIA
राष्ट्रीय पुस्तकालय, कलकत्ता ।
NATIONAL LIBRARY, CALCUTTA.

वर्ग संख्या

Class No.

पुस्तक संख्या

Book No.

ए० पु०/ N. L. 38.

75
181.4
BA 182

MGIPC -S4-9 LNL/66- 13-12 66 -1,50,000.

DBA000003171TEL

శ్రీమద్భగవద్గీతా

శ్రీమద్భగవద్గీతా

శ్రీమద్భగవద్గీతా పరబ్రహ్మణ్యము

శ్రీమత్పాండవశపయః పారావారసకౌరవాగాహ్వాయ

గురువరణకమల మనందపానతుందిల మగ వదిందిం

దిరాయ మాన మానసుడగు పెనుగిడ

ముకుందదాసుచే రచియింపబడిన

భాగవతాపరాధగజకేసరి

గురుశిష్యుల సంవాదము - జ్ఞానబోధ.

యశోగ్రంథములు

లేఖకప్రమాద జనితదోషంబులు లేకుండునట్లు సవరింపబడి.

ఇయ్యది,

శ్రీ. వి. రంగయ్యశెట్టిగారి స్వకీయ.

శ్రీలక్ష్మీ నృసింహవిలాస ముద్రాక్షర శాలయందు

ముద్రింపించి ప్రచురింపబడియె.

దెన్నపట్టణము.

రిజిష్టరు - కౌపీరైట్.

2A 11 12.

మొదలు

శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి.

శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి.

శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి.

శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి.

శ్రీ ర క్త.

చందాదారుల నామదేయములు.

శ్రీరక్తాకుపల్లె శ్రీలక్ష్మీనారాయణ	గండగలపాడుతా ౫౦ మం
స్వామివారు	తెల్లకుల పేరయ్యగారు
నివాసం తాలూకా నంది గ్రామం	అన్నపాలెం బంజర తాలుక- మూసు
వెచ్చా- పెదలచ్చయ్యకొమారుడు శే	కోట చీకటివల్ల పకీరయ్య
వయ్యగారు	వ తిరపతయ్యగారు
రంగయ్యకొమారుడు వెచ్చా- కన్న	నేములనర్వతా నందిగ్రామ
య్యగారు	చేడె అప్పయ్య కొమారుడు నాగ
తెచ్చా- నాగయ్యగారు	య్యగారు
వెచ్చా చిన లక్ష్మీయ్య కొమారుడు	మేదరమెట్ల వెంకయ్యగారు
రామయ్యగారు	మధిర- తా మధిర
వెచ్చా- నారయ్యగారు	కట్టా వెంకట్రాయుడుగారు
మైరా గాజయ్యగారు	పాతలింగాలతా ౪౦ మం
గాయపూడి వేదాద్రిగారు	నాగుబండి పిచ్చమ్మగారు
రాయపూడి వెంకట్రామయ్యగారు	భంమంరాలూక భంమం
వెచ్చా- పేరయ్యగారు	పట్నెవర్ధనం సీతారాంరావు వక్రీ-ల్
నందడి శ్రీరామరాజుడు	గారు
లిక్కాచిదానందము భక్తుడు చెన్నా	తేరాల రామరాజుగారు
అప్పడు విష్ణు శేవకుడు	గ్రంధి రామరాజు- వ చాపనయ్య
పెంటేలవారిగోడెం	గారు
ఇరుకుళ్ళపల్లెయ్యగారు	సోమాపేటకోటయ్యగారు
మేల్ల చెరువు హనుమయ్య గారు కొ	సోమా చినకోటయ్యగారు
మారుడు నాగయ్యగారు	యన్నా నరికింహం వ చాపనయ్య
వత్సవాయి	గారు (గారు)
గుర్రం గుర్వయ్యగారు	వంగవీలు వేచాద్రి వ రాఘవయ్య
శివామిరంతా నందిగ్రామ	రంగా పెద్దవెంకట లచ్చయ్య గారు
పూట్ల లక్ష్మీయ్యగారు	శ్రీకాకోళ్ళపల్లె రామయ్య వ అంత
యేలూరు సుబ్బయ్యగారు	య్యగారు

(౫)

మహారాజేంద్రుఁ

కర్నూలు బుచ్చిరామయ్యగారు

నూనెలక్ష్మీనారాయణగారు

షరాబుమల్లయ్యగారు

అదారపు కామన్న వ॥ రామయ్య
గారు

పోలిశెట్టి రామయ్య వ॥ వెంకయ్య
గారు

రంగా లింగయ్య వ॥ వెంకట నర్స
య్యగారు

యీశ్వరంగయ్య వ॥ వెంకటప్పయ్య
గారు

రాచర్ల రామయ్య వ॥ లింగయ్యగారు

నాళ్ళక్రిష్ణయ్య వ॥ వెంకట్రామయ్య
గారు

చాకూ-వరపు నరసింహం వ॥ అమ్మ
య్యగారు

బ॥ కోనపల్లి లక్ష్మీనరసయ్య కొ॥
గారు

కోనపల్లియ్యభ కుడు

కర్ణాటనరసమ్మభ కురాలు

బండారు రాములు

బొమ్మకల్ రయిల్ ప్లే శర్మ షరాబురా
య్యపూడి రంగయ్య శెట్టిగారు

తా॥ ౫౦ మం

చొప్పకట్ల పాలెంతా॥ ౪౦మం

యోగప్పయ్య నరసింహారావుగారు

బుట్టపల్లి పట్టాభిరామయ్యగారు

కాకలగర పాకలచ్చయ్య

మ॥ రా॥ చిరువోమల తా॥ ౪౦మం

హాపెనగుంట్ల సీతారామయ్యగారు

వేపలేడు వెంకట్రాంరావుగారు

వేపలేడు రామచంద్రయ్యగారు

అదాలతు వెంకటరామారావుగారు

శాకమూరి నరసయ్యగారు

శాకమూరి రామయ్యగారు

బుట్టకోల శీతారామయ్య చొప్పగట్ల
పాలెం (లక్ష్మీనూడెం)

వేములపల్లి కోటయ్యగారు

కారేపల్లి తా॥ యల్లెందుపెరుమాళ్ళ

గుర్వయ్యగారు

విశ్వనాథపల్లి

కొయ్యడ శ్రీరామయ్య భక్తుడు

గోవిందాపురిం తా॥ ౪౦ మం

కేసా లక్ష్మీనాథాసుగారు

కేసా గుర్వయ్యగారు

జవ్వాజిలచ్చయ్యగారు

యనిగంటి లక్ష్మీంబగారు

మ॥ రా॥ మా రేపల్లి తాలూక

తిరువూరు

డిటూరు రామ కృష్ణయ్య గ్రామ

మునసవుగారు

గుర్రంజగయ్యగారు

మ॥ రా॥ పోలిశెట్టి పాలెం

డిటూరు శేషయ్యగారు

కంభంపాడు

యలమర్తి రామయ్యగారు

కముతం వెంకయ్య వ॥ బసవయ్య

గారు

కముతం తల్లిమ్మగారు

(౬)

రామమ్మ పాలెం
సగ్గురి రామయ్యగారు
కొంగర పెదవెంకయ్యగారు
కొంగర రామయ్యగారు
కొంగర రామదాసయ్యగారు
వార్క రామయ్యగారు
వెల్లి పద్మయ్యగారు
వెల్లి ముత్తయ్యగారు
వడ్ల ముడి రత్నయ్యగారు
మునగలపాటోరి గూడెం
యర్రగుంట్ల శేషదాసు
కొమరటోయిన పరశేశిభక్తమ
కాకర్ల సాబుక తిరువూరు
సగ్గురి వీరయ్యగారు
లక్ష్మీపురం
లొర్లి నేనిరత్తయ్యగారు

మత్తనూడెంకొండ మధిర
తిరుమనిశెట్టి వెంకటరామ
తిరుమనిశెట్టి రామదాసు
తిరుమనిశెట్టి అప్పలదాసు
తిరుమనిశెట్టి ఎరదాసు
బాస లక్ష్మణదాసు
గూడవెల్లి సరిశింహదాసు
గూడవెల్లి అప్పలదాసు
గూడవెల్లి కొటప్పదాసు
బయ్యవనూడెం
పుయ్యూరు రామచంద్రయ్యగారు
దొంతురామదాసు
చిల్లపల్లి సుబ్బదాసు
పామరాయుడు విష్ణుభక్తమ
దబ్బాకుపల్లి - చేడె శ్రీరామయ్య
హనుమయ్య.

యీ పుస్తకములందరు నివ్వబడిన ద్రవ్యసహాయమువల్ల యీ గ్రంథము ప్రచురింపబడియె.

వీరలందరిని.

క॥ ధనమునుధాన్యముసంపద।

ఘనముగసద్బుద్ధిధర్మ స్వగ్రంథశ్రవణం।

బనయింబుభూతకయ్యును।

హనమలరగనిచ్చిప్రభు స్వప్రార్థిపతియొక॥

—

శ్రీ ర మ్మ.

శ్లో॥ గురుత్యాగిమహారోగి ముత్రత్యాగిదరిద్రతః । గురుమంత్రం
ద్యయంత్యాగి రారవంసరకంప్రశేత॥ ౧॥ మద్భక్తాశంకరద్యేష్ట । మద్యేష్ట
షీశంకరప్రియః । శాశ్వతానరకంయంతి యావత్పండరివాకరః॥ ౨॥ వా
కుడత్తంమనోదత్తం । చారాదత్తంతదైవచ । తత్తదప్రవ్యాపహరేణ । తం
జాలఃకోటిజన్మభుః॥ ౩॥ అహూరాఘవ రాశేంద్ర । సప్తకల్పానుజీవనం ।
నత్రుగోమినపశ్యామి । స్వయందత్తాపహరేణ॥ ౪॥ ఇద్రంద్యయక్షనమంక
ళూర్వముదధీం పంచాననం పద్మజం । అభిస్వాధుజలం శివంశితగళం కా
మంచసద్విగ్రహం । శైలాపక్షధరాంతదైవవచ హయానులక్ష్మీపతిం పిం
గళం । కానేసర్వమిదంతునోరఘపతే దత్తాపహరామినః॥ ౫॥

శ్రీ ర మ్మ.

శ్రీమద్గురుభ్యోన్నమః.

త్రయూర్త్య ప్రీతీ ప్రాత్యము.

క॥ గోవిందకృదుచరణౌ । యరవిందమునందుసిల్పిరాత్రింబగలుక ।
భావిందెదపూజించెద । సేవిందెదనన్నుబ్రోవు శ్రీరఘరామా॥ ౧॥ కుండ
లజాడితిరిపుజన । ఖండనకోదండహరణ కౌసలితనయా । ఖండలవందితశత
మా । త్తాండలకోట్లభాతి దశరథరామా॥ ౨॥ కొండల్లునికొండెల్లుని । కొం
డకుసుతుగనినవాని కోయిదీరక । ఖండెందుతలధరించియు । దండిగళు
లిచర్మధారిక దలతునురామా॥ ౩॥ ధరవారి అన్నజనులకు । సరివాలును
వ్రాయుచున్న సరసీజగర్భా । మరవైరిసుతుడనినుమతి । మరువక ధ్యానింతు
వేగమంజులరామా॥ ౪॥ కూపారకన్యపదములు । కాపాగ్నుల చాపిబ్రో
వదలకదనిరతం । రూపించిమోక్షునిచ్చియు । ప్రాప్తైరక్షంపవయ్య పావ
నరామా॥ ౫॥ పెద్దమ్మచెల్లి నెప్పుడు । హద్దును మరిమీర కేను యాత్మలదల
తుక । ముద్దుగ నేమిముగ్ధహరి । నద్దును మరికేయకయ్యదక్కనిరామా॥ ౬॥
కమలముకుసవతిపదముల్ । ప్రమదాయకపూజలేతు బ్రహ్మజ్ఞానం । సమము
ద్ధితేనీమోసగుము । రమదేయ్యముగానునిపుడు రఘుకులరామా॥ ౭॥ దనజం

(౮)

బునుతునిసతిపక! వనజంబులునాదుశ్చందయే వనజమనందంబుకా! వనజంబు
లుపూజించెదెద! దనరగకవివృద్ధిజేయధరణిలారామా॥ ౮॥ వ్యాళంబుకయ్య
సేకును! వ్యాళముపైచిందులాడి వ్యాళమునేల! వ్యాళంబుబట్టిజేల్చువ! వ్యా
ళాంతకగమనప్రభావు యవనిజరామా॥ ౯॥ దిండివడికండ్రిసఖుడవు! దండి
గసిరిమండిమాల కైతయుసేకుకా! కొండెములవానిదండ్రీకి! ఖండితముగజ
నకుడై నకారణరామా॥ ౧౦॥ తల్లినిప్రోచియు వేరొక! తల్లి కిలత్వంబుదె
ల్పి తల్లినిజంపి! తల్లి కిముద్దులుజూపియు! తల్లి కిలత్వంబున కాని దండ్రీవిరా
మా॥ ౧౧॥ గజ మేలియుగజముదృంచియు! గజముకొజంపించినావుగజపురిని
ల్పి! గజ గామినిపరిగమాడియు! గజములపైజగమునిలుపకారంబురామా॥ ౧౨॥
మామనుజంపియువేరొక! మామతోయుద్ధంబుజేసి మామనుప్రోచి! మా
మకుకన్నులునొసగియు! మామనుధరరాజుజేయమంజులరామా॥ ౧౩॥ గిరి
నొకటిదచ్చివేగమె! గిరిక్రిందనునిల్చినావు కృతజనులకా! గిరినొకటిలేపి
ప్రోచిన! గిరికల్లునకల్లుడైన కేశవరామా॥ ౧౪॥ నొకకన్యనురక్షించియు!
నొకకన్యనుశిక్ష జేసినొకసతినేల! నొకకన్యకుదెచ్చితత్వము! నొకకన్యయు
నిన్నుగట్టి వారమురామా॥ ౧౫॥ బ్రతికించినొకకథామను! సతతము ర
క్షింతుననవసతివొకదానికా! పతియొల్లనిసతిలేలియు! గతినివనినమ్మినాను
కావుము రామా॥ ౧౬॥

సకలనద్దుణ సంపన్నులు దెలియుటకు.

క॥ కొంచముగాదాశింహ్వాము!

కొంచముగాదామరీచి కుటికాయుధముకా!

కొంచముగాదానీపము!

కొంచముయనరాదునివియు కుంభినిలోనకా॥

కా॥ సంస్కృతమనే అరణ్యమునకు ఆంధ్రమనే గొడ్డలిచేతి బయ
లుదేసినరీతిగా యాగ్రంథము లేనగు పదమాలని నిరాకరించక చదువుకో
గలయ సారాంశము గ్రహింపగలరు॥

శ్రీ ర మ్మ.

శ్రీమద్భుక్తభోగ్య స్వమః.

శ్రీసీతారామ పరబ్రహ్మజేనమః.

భాగవత పరాధ గణకేనరి.

శ్రీమద్భక్తగణాధిపతయగణా య శివహృదయగేంద్రంబుయీ।
భూమిగ్రంథముజేయబా సీతసే నే య పూజించినాగార్భులక।
ప్రేమేమారకలచ్చమాంబపదమల్ య పెంపొందగామ్రుక్తిలిక।
ధీమంతుల్బదినంతసించిగనుడీ య దివ్యంబ గాకాశ్యపిక॥

క॥ హరికవులకునవకవులకు । హరిభక్తతత్వమునకు య నార్యులకెల్లక।
ధరగణపతిశారదమ్మదు। చరణంబులుగొల్లుభక్త య చరణముదలయక॥
శ్రీరాములజనకజపద। సారసములునాడుహృదయ య సారసమందుక।
వారక శేర్చియుమ్రుక్తిలి । భారమమీదనుచునాడు య భక్తికళకెల్లక॥
పెనుగొండవంశవాద్ధికి। మనచలంగచంద్రుడనగన్ మహాజనియించెక।
ఘనశీతరాముడందరు । బసువుగపెన్లుడెశాయ య మాంబనువేగక॥
వారికినుతులముమేమును। ధారుణిజనియించెరామ య రాసనువేరక।
కూరిమిననుముకుండిడని । వారకనిల్చెదలెన్న య వసుధలావేగక॥

చ॥ అనియీప్రకారంబున ఇట్టజేవితప్రార్థనలబును గన్తుచుపడవం
బును సమస్త సతీవివినుతయును సదాజ్ఞానలసన్నితయును సకలభక్తజ
నంబులు మ్రుక్తిలిప్రేమగలుగ పూజయునగావించి మ్రుక్తి లికుకవులనువేమ
కొనియును శ్రీసీతారామస్వామిసమర్పితలగు నాయొనర్పంబూనియు
న్న సమయంబునా॥

సకలసద్గుణసంపన్నుండైననొక భక్తుండుమత్స్యధీవాద్భి విసతీ
విధేయపూర్వకంబుగా మ్రుక్తిలిపార్థించి విగమనిల్లనిదె . తామరలద
దాసా ఈభూమండలమధ్యంబున కృత ప్రేతాదు ద్వాపరంబుల వాన
నుభావులదేరచియంపంబడిన అనేకగ్రంథములలో వాళక్రిడకు అది

గురుశిష్యసంవాదము - జ్ఞానబోధ.

గాని అనేకమార్గములుబండుటవల్ల తృప్తిదీరక యిప్పుడు యాకలియగులు
 సక్రీమత్వంబడి-నాగ జేశకులగువారువిరచించిన సకల త్యాగదర్శనము మ
 తవివాదపరిష్కారము- దుర్భగభండవము మోక్షమార్గదర్శనము- అవలాం
 తరార్థము భక్తమాజునిరసనమువిగ్రహార్చనసద్ధాంతము లోనుగాగలివి
 నుమారు- ౪౦- ౫౦- గ్రంథములుకృతయిందిరి ఆగ్రంథము లన్నియు వ
 క్తి-మార్గమున యున్నందున కన్ఱానందముగచదివి సారాంశముగ్రహించి
 వానకలసంజేహములు దీర్చుకొనికృతార్థుడై యిదిగ ని యిప్పటివనాగ
 రీతునైన బుద్ధిమంతులు బహుమంది గురుశిష్యులలో కొందరు మేమేత్రేప్తుల
 ము మాకేసర్వములేలునును మాకేమోక్షము మీకేమియును జెలియనుమీ
 నుసర్గతిలేదనివాదించురు మరికొందరుజపతపములు జేయువారలనిందించురు
 ఇంకాకొందరు మధుసూంససంగంబులుజరిగించవచ్చును అనేవులువనుష్యు
 లుతినుటకే బ్రహ్మపుట్టించినాడందురు నలనులో కొందరు జననమరణంబు
 లులేకందురు నింకాకొందరు పుణ్యపాపంబులువట్టిదందురు సరకస్వర్గము
 లుఅబద్ధమందురు వారిలోకొందరు నోహమే బ్రహ్మమందురు మిట్టిలిగా
 కొందరు విగ్రహార్చనజేయవద్దని వేషయ్యగా రెచెప్పినారందురు వీరికన్న
 కొందరు తొట్టిదిరాయిగల్గిదిరాయి గోడకి ప్ట్టదిరాయని నిందించురు
 వారిలోకొందరు చిల్లరగాకృతులైనమనజుని చిత్తముజెమరా వలే
 జరేఅనుచుజెప్పినారని ఘట్టిగా ప్ట్టబట్టివాదించుచు కాలాంతకులవలె బె
 దిరించుచుందురు గాన యీప్రశ్నలకన్నిటికిని సదుత్తరంబులుగురుశిష్యసం
 వాదంబుగాబోధించి నన్నుకృతార్థునిగాజేసినక్షిండుమని ప్రార్థింపగావిని
 సంతుష్టాంతరంగుండనై చలుపనిశ్చయించితిని.

శ్రీమద్గురు సహాయము.

కతి గురుశిష్యసంవాదము । పరికింపగగల్గుభక్తి యే బ్రహ్మజ్ఞానం ।
 నిరతమువిష్ణునుచదివిన । కరముప్పనుఖంబులన్ని యే గల్గునుభాగ్రికా ।
 ఇప్పుడు నేనుజెప్పజోవుచున్న గ్రంథము వకటి రెండుభాగాలువారి
 అనగా మొదటినుంది తివరవరకుచదువుకొని సారాంశముగ యిప్పుడెంత
 అ అమృతపానంబుజేయిడి తేడా విప్పిగాయిందే నని నన్నునిందింపక. మీ
 మీద్రుజ్ఞానకేకంబు గ్రంథములురలియించి ప్రచురింపించితిమిమి యిట్లు

భాగవతావతార గణ తేజః

౬

భూమి నేనుబడువుకొని నింతకన్న సారవంతంబుగాయుండెనని మీరుకల
లమొగా నడుచుకుంటును ఇదేనావిజ్ఞాపనము॥

గ్రంథమునకు ప్రారంభము.

శిష్యుడు:— అయ్యగురుస్వామి యిప్పుడుగురుశిష్యులతో కొంత
రు మేమేతెలిసినవారము మాకన్న యివ్వరులేరనిజెప్పెదరు సర్వముతెలిసిన
వారు యీప్రకారమువాదించుర అనినశిష్యునకు గురుండట్లునియె.

గీ॥ గంగచారుచుండు నీ కదలనిగతితోడ మరకివాగుచారునీ మోతతోడ॥

కంచుమోగినట్లునీ కనకంబుమోగున విత్వదాభిరామనీ ఎవరజేమా॥

గీ॥ అల్పజనుబలలనీ నాడంబరముగాను సజ్జనుండుబలలనీ చల్లగాను॥

కంచుమోగినట్లునీ కనకంబుమోగునా విత్వదాభిరామనీ ఎవరజేమా॥

తా॥ సర్వముజేసిన మహానుభావులు గంగాదిమొదలుగాగలవడు
లు మిక్కిలిగంభీరముగాను కదలకుండాయున్నగీతిగా వుండురుగాని మరకి
వాగులుయేమిచూచారెట్లుగ అనగాపెద్దధ్వనిట్లుజేసి చూచినవారికి భయ
ముగల్గెట్లుగ జేయును అట్లుగానే అల్పలుమాకేసర్వముతెలుసుననివాదం
తురు అదియట్లునగా భంగుమని కంచుమోగినగీతిగా బలంబుచుండురని త
రువాత॥

చ॥ తెలివియొకింతలేనియడ నీ తృప్తుడనై కరిఘంగినర్వముకా॥

తెలిసినందుగర్విశమకా నీ విహరించితికొల్ల యిప్పుడు॥

జ్వలముతులైనపండితుల నీ సంగతినిండుకబోధకాలిన్తె॥

తెలియనివాడనై మిలగి నీ తకగతమయ్యెనితాంతగర్వముకా॥

తా॥ కొంచెమైనను తెలివితేనివాడనై య్యుండియు నేనేసర్వముజే
లినమహాపండితుడననిగర్వించి చిన్నపెద్దలనెరుగక మదత్రుటెగుగువలె న
దురులేక పూర్వముదిరుగుచుండితినిగాని ఇప్పుడుమహానుభావులగు పండితు
లనహవానమువలన కొంచెమంత తెలిసినవాడనై ఇప్పుడుయేదియనుం తెలి
యనివాడనై యెట్లుని అట్టిమహాగర్వమంతయు పోయినదనితె భర్తృకా
రి ప్రమాకానుసారము తెలియనివావరులు తెలుసునని వాదించుట వారికి
స్వభావమేయనినవిని॥

శిష్యుడు:— అయ్య యీమాపించేవారందరు భ్రష్టజేమిటోరని
పెద్దలసొంగత్యముతో యిప్పుచారుగదా గురుమీ పూర్వము గురుశిష్యులు

౪ గురుశిష్యసంవాదము - జ్ఞానబోధ.

శాకరహాస్యస్థానమున కూర్చుండి వేదాంతసంగతులు కొన్ని బోధించి తరువాత శిష్యుని సీమనస్సు శ్రేయనపట్టినదాయని గురుండడుగగ స్వామి అంతపట్టినదిగాని తోకమాత్రముపట్టలేదని చెప్పినట్లుగా అనగా పిల్లి నెలుకనుపట్టి మ్రింగుచుండగా శిష్యుడు గురువులవారు జెప్పచున్న మార్గమువదలి పిల్లియందేమనస్సునుంచినట్లుగ కొందరికి వేదాంతమార్గము తెలియదు తెలిసినవారు బోధించుటయే లేదు బోధించినను శిష్యులు పిల్లివోటిలో నెలుకనంతబట్టినది తోకబట్టలేదని చెప్పినరీతిగ గ్రహించుటయే లేక వుభయములనొకటిగా నేయుండి మేమేగొప్పవారమని అందురు తెలిసినమహానుభావులెప్పుడైన మా శిష్యము తెలుతునని కలలో సహితము అనరు అనగా పొరపాటునైన పరులతో నెపురనిభావము॥

శిష్యుడు:—అయ్యా, శ్లో॥ శిష్యపాపం గురువ్రణేత్తు, అనువ్యా యానుసారము శిష్యునికడ తేర్చనియడల శిష్యుని పాపము గురువుని జెందునని కాస్త్రములు బోధించుచుండగ అజ్ఞానములో నుండుటకు కారణమేమనగా॥
గురుడు. చ॥ మనగొని రేగుబండ్లకును న్న మోక్షము వలబోసినట్లుదు॥

రవ్యసనము జెంది కావ్యముదన్ రాత్తులకిచ్చితిమో సమయ్యోనా॥
అను న్యా యానుసారము.

తా॥ అహంకారమహాకారముల కూడుకొనియున్నవారల యింద్ల చుట్టునుదిరిగి యుపదేశములు జేయుట మొదటితప్పదము, రెండవది తమరు కొరిసెట్లుగాధనమివ్వనందున వారు ఏరుదిట్టుకొనుట, మూడు వారిని విడచి పెట్టుట నాలుగు, నింతతోమానుకొనక నింకా కొందరిని భ్రమపెట్టి అకాశ్విత శ్రేయదబ్బుకొనము అనగా రేగుబండ్లకు ముఠ్యాలు వెలబోసికొన్న రీతిగా వేదాంతరహస్యము పామరులకిచ్చి మహాపావులగుటకు యంతమాత్రము నుసందేహము లేదనగవిని మరలచాత్పండిట్లనియె॥

శిష్యుడు:— శ్లో॥ శిష్యపాపం గురువ్రణేత్తు, అనున్యా యముగ వుపదేశ ముజేసిన శిష్యునివిడచి పెట్టితే నింక చోడయగురువునకుఁ చ్చువా॥

గురుడు:— వుపదేశమనగ సామాన్యముకాదు వాలుగు విధముల శిష్యునికడ తేర్చవలయును. అవి విమిటియైన ౧ మొదట శిష్యుడు తనవక్షా విశేషమువలన భయకంతుడైననును వెదకి బహుగోబాబు శ్రీకూడలుజేయుట తిరుగుచు శిష్యుని న్యా యము. ౨ రెండవది మార్గాలగురుశిష్యసాక్షి

భాగవతావరూప గజకేసరి.

౨

మనగ వీల్లి తనబిడ్డలయేడిండ్లుద్రప్పి మేక బెట్టి పాలుయిచ్చి సానేట్టుగ గురు
 యశిష్యునకు జపముగాని తపముగాని వేదాంతకా వ్రేలులు చదివించికాని
 శిష్యునికావక్రోధములునఁగించవలె. మూడు ౩ భ్రమరకీటక న్యాణము
 వల్ల అనగా తుమ్మిద నొకపురుగునుబెచ్చి ఓంకారశబ్దమువల్ల శివరూపము
 జేయవలెనని దయారసముచేత జేసినరీతిగా శిష్యునకు మహావాక్యములుబో
 ధించి ఆరూఢునిగాజేయవలెను. ■ తరువాతగోవత్సంగ గురుశిష్య న్యా
 యమునగా, తల్లినిపిల్ల పిల్లనుతల్లి విడువనట్లుగా గురుశిష్యులు నెక్కడనె
 కక్కడవున్నునుసరేవే అట్టివారుకడతేరుదురు.

అశ్వాశిష్యదేవిడచిపెట్టపోతే గురువునకుబోషజేయి.

గీ॥ నొక్కప్రణవాక్షరంబైన ఓ నొసగినట్టి
 గురుదలువకయెన్నును ఓ కుపలయమాన
 గూరుజన్మంబులునకున ఓ కయ్యానులనుబుట్టి
 కడకుచండాలుడైవుట్టు ఓ కమలనాథా॥

శ్లో॥ గురుత్వాగిమహారోగి మంత్రత్వాగి దడిద్రవః॥
 గురుమంత్రం ద్వయంత్యాగి రారవం నరకంబ్రవశేత్॥

అను న్యాయానుసారము.

శిష్యదేవిడచినయడల యిన్నికష్టములు నతడే అనుభవించునుకాని
 మొదటశిష్యుని పరిక్ష జేయకుండా భ్రపదేశము యిచ్చినందున శిష్యునిపాప
 ముగురువునకుజెందకమానను యెందువల్లననిన దేవా ముకాలినభ్రండుమాని
 నప్పటికిని మచ్చబోనట్లుగా మొదట రేగుపండ్లకు ముత్యాలుబెలబోసినట్లుగ
 తారతమ్యమువిచారించక భ్రపదేశముజేసినందున బోషమంటకమా నదులం
 దువల్ల నె శిష్యపాపంగురువ్రవశేత్, నీకాస్త్రములు పెద్దలుజెప్పదురు॥

శిష్యుడు:— గురుస్వామి భ్రపదేశముజేసినందున లాభజేయి॥

గు. శ్లో॥ పరభ్రపకారం ప్రభవంతుగావ పరభ్రపకారంప్రభవంతువృక్ష॥

పరభ్రపకారంప్రభవంతునధ్యా పరభ్రపకారంవిజంకరీరక్ష॥

తా॥ పశువులు, వృక్షములు, నదులు, నమస్తవేత్రులకు భ్రపకార
 ములేసినట్లుగా మనుష్యులు తనశరీరమువున్నంగనరకు శ్లో॥ స్వయంకీర్తి
 లజాంపరంకారం, అనుస్మతి, యాతనొచ్చినవాడు యేరులు వాగులుతా
 టించినట్లుగా సంసారసాగరములోనికి మునిగిపోవుచు కడతేరుకునుతూధి

గురుశిష్యసంవాదము - తానభోధ.

శాశ్వతమయమగుచున్నవారికి వ్రపదేశముజేసినందున ఇదిగారముభవకు పరిమ
కంఠముగలుగునీతిగ ముత్యమ్రచిప్పలోపదేశ స్వాతిచిందువు ముత్యమైనలాగున
సద్విద్యానంబునవ్యూహంబైన పరబ్రహ్మమునుజేయును నందువల్ల గురుశిష్య
అనుభవమేయని దెప్పగావిసియు తరువాతను॥

శిష్యుడు:— అయ్యా సామాన్యగురువులు.

క॥ గురువటనెరికిగురువా! వారివారితాదెలియలేక నాతడుగురువ!

గురువనగాశిష్టగాద॥

అనున్యాయానుసారము. వ్రపదేశములు జేసినందున వారికిలాభమేయి॥

గురుడు:— సామాన్యగురువులు వ్రపదేశముజేసినందున వారికియి
హమందు మైనగుర్కుండబెట్టి మంచిగా అన్నముబెట్టుదురు, పరమందుతా
నుసంపాదించుకున్నదోషమునకుతోడుగ శిష్యునిపాపము నేనకువచ్చినందు
నయిబ్బరలాభముకాద అట్లే తేవీమకడతేరుటన్నదు అందువల్ల నెసామా
న్యగురువులుజన్మకప్పదని కాస్త్రములుబలుకుచున్నవనెను॥

శిష్యుడు:— యాసామాన్యులు వారిలోవారుపెచ్చుకుందు రెందు
వల్లననిన॥ (గురుంచు)

గీ॥ వోగివోగిపెచ్చు క్క వానరంగసుజ్ఞాని!

భావమిచ్చపెచ్చు క్క పరమయోగి!

పండితురదపెచ్చు క్క పన్నీరుపెచ్చునా!

విశ్వకాధీరామ క్క విసృతేమా॥

తీతాన॥ సజ్జయ్య-సజ్జన్నిలేతో- చలకన్యకర్పూరు-

యజ్జ-సురదుజ్జన్నిలేతో- భాంగుమెదుర్తూరు॥

అనున్యాయానుసారము, పామరులు పామరులను పెచ్చుకుందురు
గాని మంచివారినిపెచ్చరు యందువల్లననిన మంచిగంధమునుపెచ్చకబురద
నుపెచ్చికపందిగున్నతీరుగ మంచివారినిచుక్కార్చుట నిందించటస్వభావమి॥

శ్లో॥ ప్రాచ్యంభోగతోనన్యో తత్వజ్ఞానేనసంచితం

అగామద్యవిధంప్రోక్తం తద్వేషిప్రియవాదినే॥

తా॥ అనేకజన్మములయందు జేయబడిన కర్మములోకాను జన్మము
యొకపెచ్చుకున్నప్రాచ్యం అనుభవించిలేరీరును జ్ఞానమువలన సంచితము
కాదులేవును అగామియనగ యాజన్మ వివరణిస్త్రాగ్యకాపములయొకపెచ్చి

భాగవత పరాధ గణ రేఖాంశము

నవారికిఁజూపఁజూ ధూపించినవారికిఁ శ్రుత్యమువచ్చును ననుక మీరు జూచుకొని యుండును॥

శ్లో॥ దూషకశ్చైరీయాశానోన్య నిష్ప్రేరేధిభూకౌపనః॥

తత్కారకకర్మచాందాల జాతిచందాలశ్రుతిః॥

కా॥ ఎల్లప్పుడు కరులదూషించువాడును అవశ్యకతకన్యకకర్మచాన్యమును లోభివాడును మిక్కిలికోపముగలవాడును యీనిలు గురుకర్మచాన్యవాదులు వీరలకన్న జాతిచందాలుజేతేష్టుడని నీతికాస్త్రముగనుక నిమ్ములదూషించినవారిని మరలదూషించినందున వారిపాపములు మీ కేధరింపజూ సేవచ్చును గనుక మీ కేమేలనిదూషకులు నెంతయునను నంత లాభముకొని జారికేమీలు జేయవలయును॥

శిష్యుడు:— అయ్యాగురుస్వామి జపతపములు జేయక పుండువని యు మీరు యింకా పామరత్వములోనే యున్నారని కొందరుజూచింతురు గురుడు! తాజక్షకోతి వనపెల్ల జరిచినరీతిగా? వెళ్ళుసంబునదిన్నవానికి విష నివానికి పొక్కునిద్రపొయ్యేవానికి పోనివాని కియ్యోగముశిద్ధింపవచ్చును తా మందరుదేహభ్రాంతివల్ల (తిండిపోతులకు జ్ఞానమిందుకన్నలాగున) అహంకార మమకారంబులు పొచ్చి దేహమనొచ్చునని జపతపంబులు జేయక శిష్యులకు జప్పిచేయింతక మా యంతనారులేరని హాంకరించుచు మంచిచారినీనిందించుచు గురుశిష్యులయిట్టుకునేవారు మంచిచారినదూషింపక మానరు గనుక దూషణ భూషణ తినసూరంబులు దేహమునకేకాని అత్మకులేకని యున్నవారికే ఆరూఢభావముగల్గును జపతపంబులు జేయుచుండవలయునే కాని వారువీరునిందించినారని విమవకూడదు॥

శిష్యుడు- గురుస్వామి॥

చదువుచదువనేలక సన్యాసిగానేల । మూతములచేటిక రాకనేల
అతనిభజనచేసినాత్మలో జెలియండి । విశ్వదాతరా కృత్యవిధదేహు
అనివేమయ్యగాలి నేపినారందురు॥

గురుడు- వేమయ్యగారు చదువవద్దని చెప్పటకు వారుజ్ఞానులుగా రు అనేకాస్త్రములసారాంశముగపొంచి కవిత్వముగాగూడనేపినారు (చదువనితాత్పర్యమును) ఇదివినపదసవ్వినేక తొందరగలుగును) అయ్యవయ్యములచేత శ్లో॥ అనంతకాస్త్రమునాశేదితవ్యం । అబ్రహ్మకాశావాసా

గురుశిష్యసంవాదము - ఐదవ అధ్యాయము.

శ్రీమద్భగవాన్ : యత్సారథూతం తదుపాశుతవ్యం । హంసోయథాక్షీ రజః
మంజుశ్రీః॥

తా॥ శాస్త్రములనంతము తెలిగలిగిన రహస్యములు పెక్కులుగలవు తెలిసినంతవరకు చదువుచాడంటే మనుష్యుని నాయుప స్వల్పము యిందు లోలనేకజాన్మములు రాకమానవుగనుక అర్థము తెలియనిచదువువ్యర్థముగ జదివెదదివి తుదికుసన్యాసయైచచ్చిపోవునుగనుక మిక్కిలి సారాంశముగల వేదాంతగ్రంథములుచదువుకొని నందుసారాంశముఅనగా నాల్గువేదములు కుమారుగా నాల్గుమహావాక్యములుజెప్పినారు అందులగలసారము నీళ్లును పోతును వేరుపరచినహంసమరీతిగా నాత్మానాత్మలవిభాగించి తరించు మన్నురుగాని శాస్త్రములుచదువగూడదు వినకుముదనిజెప్పినవారుకారు మతము అన్నంబుకు దుర్మతములువిడచిపెట్టి సమ్యక్ములలో యదిమంచిది గాదు అదిమంచిదనితిరిగిచడక తనకుసమాధానమైనమతమును నంగీకరించి తజేకనిష్ఠిగలిగి భగవన్నామము స్మరణగాని జపముగాని వేదాంతవిచార ణగానిజేయుచు కడలేరుమనిజెప్పినారుగాని చదువుకోవొద్దుశాస్త్రములు చదువగూడదని అన్నవారుకారు తెలివిహీనులు వేమన్నగారు జెప్పినారని వారియందునొక నేరముబెట్టి తిండిసుఖమునబడి పెద్దలయ్యం దిపోహములు గావించి జేతుమరుగాని యిట్టివా రెన్నటికీ చాగుపడరూ॥

శిష్యుడు॥ అశ్చ్యుతా! అశ్చ్యుతా! ఏరందరుమేము బ్రహ్మమును జూచినాము మీకు చూపించెదమందురు నిజముగానాచిననారా లేకపరులభ్రమపెట్టెదరయీ సంశయము నిస్సంశయముగదలిపి నన్నుకృతాగ్రునిగాజేయమనగా॥

గురుడు॥ చాత్రవర్యావిశుషనియే- ఏరందరుబ్రహ్మమునుమేము జూచినామనిఅన్నందుకు తొకసామితకలదు. పూర్వమందుగ్రుడ్డిచాండ్రుండరు యేనుగను తొకత్రగ్యాత్ముడుజూపించగ-వారందరు తొక తొండము కాళ్లు జెవులు వీవు అవతూర్గములు తలాతొకటి బట్టుకొని చూచితిమని సంతోషపడుచు నిజస్థానమునకువిడచిపెట్టి అనుహనుభావుడు వెళ్ళిపోయిన తరువాత యిచ్చగ్రుడ్డిచాండ్రుండరు యేనుంగువు తొక-చూచినవాడు పోతుగుగా తన్నుచునియు తొండముజూచినవాడు లావుగా తన్నుచునియు చవులుజూచిన చాతుర్ముఖుగా తన్నుచునియు యావకారముగ తొకరినొకతొకరికి తొరింతక అనేకముగా తిట్టుకున్నతరుగా యిందులూ తొక్కరైనను యేనుగను

సౌంతమృగా మానసందునగదా అతరుగానె సర్వజ్ఞులైన మహాపురుషులు
అనుకోగా విన్నమాటలవల్ల బ్రహ్మమునుజూచినామందురు నిజముగాజ్ఞా
చిసందుకు అనుభవమెదుస్థాంత్రముకాబట్టి కొంచెమైన జ్ఞానములేనందున
అనుభోజ్ఞులుకారు ఏరలువాచాశులు అనిపరిగణింపబడుదున్నాడు

శిష్యుడు॥ అయ్యా యటువంటివారికి పరబ్రహ్మదరిశనమౌను॥

గురుండు॥ శిష్యవర్యా వినుమనియె॥

గీ॥ ఆశకోనివేసి యనలంబుజల్లాచ్చి గోచివిగియబట్టికోపమణిది॥

గుట్టమీదివాడ౯ గురువులగురువురా విశ్వదాధిరామ౯ విసరవేమౌ॥

గీ॥ కుకరానుదిన్నవాడ౯గురులింగజంగంబు పండిసిన్నవాడ౯పరమయోగి॥

యేనుగనుదిన్నవాడ౯నెంతమజ్జానయ విశ్వదాధిరామ౯విసరవేమౌ॥

తా॥ అష్టమదములు ఆశాపాశములు అహంకార మమకారములును
హరిషద్వర్గములువచ్చి మాకె యెనునని పిన్న పెద్దలగుంకరించక తనక
నిష్టతో ప్రపంచమునుమరచి చాలొన్న తపిశాచివలె దేహమునుమరచితివి
గాయకు మరువుల బొరయక యున్నవారికె పరబ్రహ్మదరిశనముగాని తది
తరులకు తలక్రిందుగబడినప్పటికి అనేకజన్మములకైనను పరమాత్మునిదరిశ
నముకాదని తెలియవలెను॥

శిష్యుడు॥ స్వామి మధుమాంససంగమంబులుజరిగించకట్చును మను
ష్యులుదినుటకె బ్రహ్మజీవుల సృష్టించినాడని కొందరందురు॥

గురుడు॥ చాత్రవర్యా॥ „అహింసపర మోధర్మమని॥ శ్రుతిప్రమాణము
తప్పివ ర్తింతుటనొక దోషము బ్రహ్మజీవుడేఅజీవుల తినమనివ్రట్టించినాడను
టయెను భూతదయలేక వంపుటవల్ల మూడు జీవ్యాచార్యమువలన దినవ
చ్చువనుట వాలుగుదోషములు గలవు॥

శిష్యుడు॥ అయ్యాతంపకుండ శ్రామ పరమజంపినను యెమి తివల
వల్ల దోషములేదుకొందరందురు॥

గురుడు॥ చంపినవారికి నొకపాలు తిన్నవారికి నెదిమిదిపాశ్చ్యుతా
పమని త్రివర్గదీపికయనుగ్రంథముతో దేప్పినధర్మముకబట్టి కలిగుదాను మ
హాత్ముడియ్యమతమను ఖండించెను అదియనుంగాక శరభ కార్తూలములు
లోనగునింకా కోరమృగములు మనుష్యులదికటకెల్లకావలసి వృద్ధింది
నాడు తాముగాని తనకారుగాని అహంబుచ్చెదధ॥

౯౦ గురుశిష్యసంవాదము - జ్ఞానబోధ.

శిష్యుడు: అయ్యో నెవరై నాతనచావుకు చొప్పుకునేవారుండార||
గురుడు: తనప్రాణమువంటిది యెదటిప్రాణముగాడ సర్వభూతద
హలేనిదుర్మార్గులు శతసహస్ర జన్మములకై నను కడలేరుటలేదని శాస్త్ర
శిద్ధాంతము||

పరస్త్రీసంగమునకు.

గీ|| కచ్చమీదియశక్తకనకంబుమీదాశ| లేనివాడువృధివిస్తలేనివాడు||

అచున్యాయానుసారము గుహ్యచాపల్యమువల్ల జరిగించెదరుగాని||

జ్ఞ|| దాసీమానధనంహంతి| హంతివేశ్యాధనాధికం|

అయ్యుష్కివిధవాహంతి| సర్వంహంతిపరాంగనా||

తా|| దాసీసంగమము మానముబోగొట్టును వేశ్యాసంగమము ధనము
బోగొట్టును విధవాసంగమము అయ్యుష్మముబోగొట్టును పరస్త్రీసంగమ
మువియ్యుయ్యబోగొట్టును అనుకొన్నాను సారముగా ధనమానా యుష్మ
ములు పోయినతరువాత బ్రతుకులుకంటె చచ్చినజేమేలు||

శిష్యుడు:— పరస్త్రీ కోరినప్పుడు కోరిక చీర్చకపోతే దోషమని
కొందరందురు||

గురుడు:— చందాలస్త్రీలుకోరినప్పుడుగాని గురుప్రాప్సణరాజ
సతులుగాని అక్కచెల్లె తల్లి గాని వీరందరికోరెలుదీర్చుతారుగదా||

శిష్యుడు:— అయ్యో ఏరుమాతృసమానులుగనుక వీరితోపోగూడ
దు చందాలస్త్రీలను తాకకూడనప్పుడు వాండ్లతోసంగమముజేసిన దోష
ముకాదా గురుడు దోషములేనివారెవరు సామాన్యస్త్రీలకు చెప్పినమాట
లుగాని గొప్పవారికేప్పినవిగావు అనిశిష్యుడనగ||

గురుడు:— సామాన్యుల కోరెలుదీర్చునతడు తనభార్య పరులు
కోరినప్పుడు పరులకోరెలు చీర్చకచ్చునుగదా||

శిష్యుడు:— యంత తెలివిహీనుడై న భార్యనుకోరినప్పుడు అఖంక
మైనరోషముచేత కొట్టుకొనిరావర||

గురుడు:— పరస్త్రీలభర్తలకు రోషములేచాయేమి||

శిష్యుడు:— రోషములేనివాడున్నాడు||

గురుడు:— వారుకొట్టవంపర అందువల్ల నె వరులకోరెలుదీర్చ
వమని పోయినచందముకూడ రోషమునుభవించకతప్పలేదుగదా అహల్యను

భాగవతావతార గణావళి

౧౧౧

కోదండ వేదేంద్రునకుగూడ కాపముతప్ప తేదగన రాజులుండునర స్త్రీలతో
 తిలందున వచ్చిపోయినాడుగద యీ ప్రకారముగ అనేకమంది స్త్రీలను
 నింకనుబొంది వచ్చినప్పటికిని పరస్మైగమనము పాపముగనుక భారతమునకు
 కుపాత్తులై వెకిపోయెడయగాన ఎప్పటికిని పరస్మైనితన్ని గా భావించుట
 జెకడ తేరును అనగా సర్వతి గల్గుననిభావము॥

శిష్యుడు:— స్వామీ కాయలు, పండ్లు, ధాన్యము తినుటవల్ల జీత
 హింసకాకా యని కొందరందురు. (గురుడు) భక్తవర్య! ఈ సర్వవిధ
 ద్విదంబ్రహ్మం అన్నాహ్వానానిభవతి, అను న్నాయానుసారము భాగ్య
 ము, కాయలు, కూరలు, సత్యములు వగైరాసృష్టించి తరువాతనుసరమృ
 కపకుపశ్చేదములబుట్టించెను అందువల్ల ధాన్యాదుల భక్షించినందున భీష్మ
 హింసకాదు నివి తినుటవల్ల దోషములేదని నెవ్వనిది వేదములేకనుతత్విత్ర
 త్తాయముగ నడుచుకొనుటధర్మమేక కా యనినగురునకుశిష్యునిట్లునయె,

ఆర్యవర్య! కల్లుత్రాగకూడదనుటకు వృక్షమునందుగల్గిన పండ్లు
 నుటకూల రసముచాగినందునదోషమేమి యీసంకషాదీర్చుచుని ప్రాధికా
 పగా గురుండిట్లునయె. (చాత్రవర్య)

గీ॥ కల్లుద్రాగుటగురుపత్ని యగవయుటయును।
 విశ్రాంతిపుట్రహ్మస్వ యవివయమైన।
 ముచ్చిమియునివిగలిగిన యక్షరమతుల।
 బ్రతిగలియుటయునుమహా యపాతకములు॥

శా॥ కల్లు ద్రాగుటయు గురుభార్యగమనము బ్రాహ్మణుని బం
 త్రుటయు బ్రాహ్మణునిసొమ్ము పొంగిలించుటయును యీనలుగురియొక్కరస
 మాతామహు లేయుటయు నీయెందును పంచమహా పాతకములని భారతాన్ని
 గ్రంథములలో తెల్పియున్నదిగనుక మధ్యపానిములేగుగూడదని నత్పురుషు
 లిదేనిషేధింపబడినది యిదియునుంగాక. మధుపానమునందు విత్తవైరల్ల
 యును భూమిమీదనొరిగిపడుటయు అమృతముగాబలుకుటయు అనన్య స
 న్ని పాతకములుగలిగియుండును. మరియును తాకసాధుసజ్జనుడు యని
 తార్థకార్యమగున గ్రామాంతరముతోపురుం దెను అంతట మోగియున్న
 మోటి మధ్యను విక్రియింపకాక ముత్యమువలన తామరపోయిన గ్రామమునకు
 భోక్తృమంతకైతే ప్రాకాశసానము రుద్ధించివది గదా యని వివాదింపు

౧౦౧ గురుశిష్యసంవాదము - జ్ఞానబోధ.

అంతగా నంతటభగవంతుడు ఇతడు మనోవాక్కారణములగుండెల్లప్పుడు నద్వ్యక్తిగలిగియుండుటచే సాధుశిశుమణియని లోకులందఱును గొనితూతుడున్నారగాన వినిమనశ్శుద్ధికింతపరీక్షింపవలెననియెంచి యామార్గము నకునుపయోగ భగవంతుడు నాలుగుద్వారములుగలమేడ నొకదానిగల్పించెను అంతటనాసాధువామేడనుజూచి దాహమిచ్చటదొరుకవచ్చుననితలచి యామేడకడకుపోయెను అప్పుడు ఆమేడమొదటిద్వారమందొక మనుజుడుకర్తిబద్ధునినిలచియుండగాచూచి కొంచముదాహమిప్పించుమనివేడుకొనెను అప్పుడామనుష్యుడు ఈకర్తవ్యసాధునిభండించినయెడల నీకుదాహమిప్పించెదననిచెప్పగా నాసాధువునిని (అహింసాపరమోధర్మ) మన్న తుత్వధానిగుసారముగా వతించువాడుగనుక దప్పితే ప్రాణముపోయినను మంచిదేకాని యిట్టి క్షూరకృత్యము నేయగూడదనితలచి తిన్నగా రెండవద్వారమునకుపోయెను. అంతనకగడనున్నపురుషునిజూచి కొంచముదాహమిప్పించుమనియడుగగా నతడు ఇదుగోయీపశుమాంసము భక్షించినట్టియి ననీకుదాహమిప్పించెదనని ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను అప్పుడాసాధువదివిని మాంసముతన్నుకానికి యెనిమిదాళ్ళు పాపమనియెంచి మూడవద్వారమునకు పోయి యెక్కడనున్నమనుజుని దాహమిప్పించుమనియడిగెను అంతనా మనుజుడు ఈమొవతితోసంభోగించినపక్షమున దాహమిప్పించెదననిచెప్పగా వినినాసాధువుపులికపడి పరస్మ్రునితల్లివలెను పరద్రవ్యముమంటగడ్డవలెనుసర్వపాపాలతనవలెనుజూచువాడు జ్ఞానియనితలచి నాలుగవ ద్వారమునకు పోయి యచ్చటనున్నపురుషునికూచి కొంచముదాహమిప్పించుమనిప్రార్థించెను అంతటనాపురుషుడు ఈమధ్యముకొంచము ముందుగా పానముశేసినట్టియని తక్షణమేదాహమిప్పించుచున్నాననిపలికెను అదివిని సాధువత్యధికమైనదాధకోరువలేక నీమధ్యముద్రావినందువలన ప్రత్యుత్తరముగలుగునట్టిదాధకమేమున్నది పరద్రోహముజేసి లేగదా పాపముసంభవింపవలనదనియోచించి మొదటకొంచముద్రావెను అంతటనామధ్యమువల్ల నుత్సాహమెక్కువయై భ్రాంతిగానుధుపానమాదరించెను అంతటనామధ్యపానముయొక్క మత్తుతలకొని మొదటిద్వారమునకుతిరిగివచ్చి (మదిరాపాన మదాంధుజాత్వముమొన న్మయినుండినకళారినక । వదలెవేలినకాకకప్పగిది) యానుకాస్త్ర) కృతకారము నొడలెరుగక అగ్రముడియొప్పుకర్తితో నాజూ

జ్వరికివేసెను తరువాత రెండవద్వారమునకువచ్చి మధ్యపాశులకుమోంఘా
పేక్షగలిగియుండుటసహజమేకాన అకొడనున్న పశుమోంఘము నిరాటంక
ముగాభక్తింబెను తదుపరి తృతీయద్వారమునకుబోయి (శ్లో॥ మాతరమహి
కాయమతే సావజ్జంమధ్యపానమత్తస్సక) అనుకాస్తోక్తప్రకారము మ
ధ్యపానులు మాత్రుడోహమైనా శేతురుగనుక నాయువతితో స్వేచ్ఛగా
భోగించెను అంతటమధ్యపానమువలని వత్తుదిగిపోయినందువలన తానావ
రించినయిక్కత్యములనుదలచి ఆహా యిట్టిపాపములుజేసినదేదట జీవముతో
నున్నందున నేమిఫలమని తక్షణమే ప్రాణత్యాగముజేసికొనెను గానమధ్య
పానమువలనహానిచెచ్చును నందువల్లద్రాగవద్దనిజెప్పితిని త్రాగినవాడుపరి
తమహాపాతకులలో వాడనిజెప్పగావినితరువాత॥

శిష్యుడు:— అయ్యా గురుస్వామీ జననవరణంబులు భుగ్యపాపం
బులు స్వగకానరకంబులులేవనివాదించుచుండగ తమరుపంచభుహాపాతకము
నిశలవిచ్చుట నాకుగొప్పసందేహముగాయున్నది గాన యీసంశయముని
స్సంశయముగాజేసి నన్నురక్షించుమనిప్రార్థింపగా గురుండిట్లనియె.

గురువు॥ జన్మమిప్పుడుయట్లువచ్చినది.

శిష్యుడు॥ మాకులెలియదందురు.

గురువు॥ యీజన్మమొచ్చినది దెలియనప్పుడు ముందుజన్మలేదని వారికె
ట్లా లేలుమును.

శిష్యుడు॥ కొందరుయట్లువచ్చినదో వొచ్చినదందురు.

గురువు॥ అట్లాగమళ్ళివొచ్చుననిదెలియవలెను.

శిష్యుడు॥ మరికొందరు మాదుకుస్వభావమందురు.

గురువు॥ యిప్పటికినిఅమాయకవల్ల నెజన్మమొచ్చుననిగ్రహింపవలయును.

శిష్యుడు॥ నింకాకొందరు జన్మమత్తనేలేదందురు.

గురువు॥ అన్నిటికన్న యీప్రశ్నమరిచాగున్నది తానుండియును తనత
ల్లిగొడాలనిచెప్పినట్లుగా భ్రతవిత్తకళితగహారామ విత్తాదులునావనిని
రంతరమునమ్ముకొని ఆకామోహమనెత్తాటిచేకట్టుబడి పికాయలవలెతిరు
గుడు (మాతాభ్రతవిరోధాయ పీఠాన్వాయనమోనమో) అను శ్లోకము
మంతమాత్రమునలేక అనేకకృత్యములుజేయుట సంసారము పోషించుట
భూతాధవభుకుండ్ల మూఘాళుల కొన్నియట్లు వేదాంతములుజేయుకొని

౧౧౪ గురుశిష్యునవివాదము - జానభోధ.

దిశతులు బట్టికాచికి జన్మ పెప్పటికిని తప్పదు జన్మ పెత్తినప్పుడు (జాతశిష్య మరణాంశ్యవం) అనున్యాయానుసారము జన్మమొచ్చినప్పుడు మరణముచచ్చు ముకలదుకానఁ.

శి॥ బ్రాతకోలదిగానున్ద వరమిచ్చుచైవంబు! చాతకోలదిగానున్దబ్రాతవేడు!
బ్రాతకబడుకతకన్ద చాతకుతాకతకన్దవిశ్వచాళిరామ విసదవేమా॥
అనున్యాయానుసారము కానుతేసినపుణ్యమువల్ల స్వగణమునకుబో
యినమాధవింతును.

శ్లో॥ షీదేవుడెయ్య మర్త్యలోకవిశంతి॥

తా॥ కానుతేసినపుణ్యముతరగానె భూలోకమునకుఁబోవును శ్రో
యగానె జన్మమెత్తికానుతేసినపాపమువల్ల నరకమునకుఁబోవును॥

శ్లో॥ పునరపిజననం పునరపిమరణం! జకరేశయనంకదుదుస్తాశ్చెహసం
సారై! పాపీమురాదేశజగోవిందం! భజగోవిందజగోవిందంభజ
మూధమతే॥

తా॥ జననమరణంబులు గర్భనరకములు యెప్పటికినితప్పదు॥

శ్లో॥ నాభుక్తంశియ్యుతేకర్మాకీటికల్పకతైరపి॥

తా॥ అనేకజన్మములతేసినకర్మము సుఖదుఃఖములకుకారణమై తా
నుతేసిన కర్మకోటిబ్రహ్మకల్పాలలో నెప్పుడైనానుభవించవలయునని భగ
వద్గీతాశాస్త్రములో భగవంతుడు అన్వసనకుజెప్పినమాపున॥

శ్లో॥ ఆవర్తకోషేభవేర్దర్శిద్రం! దార్శిద్రదోషేనకరోదిపాపం!

పాపాదవస్యంనరకంవజాంతి! పునర్దర్శిద్రఃపునరేవపాపి॥

తా॥ కానుతేసినమక్యతదుష్కృతములవల్ల అనేకజన్మములకచ్చు
ను జన్మములతేసినకర్మమువల్ల పుణ్యలోకమునకుఁబోవును పాపమువల్లన
రకమునకుఁబోవును యిందువలన జననమరణపుణ్యపాప స్వగణనరకంబులు
క్షుతని నేదాంతనిర్దాంతము నొకపిల్లవాడు చిన్నతనమునుంచి భక్తిజ్ఞాన
ముఖసంపాదించుకొని మోక్షముదాల్చియున్నందున మహాగుణావధనియిం
మహాత్మాశింపగా నొకపిల్లవాడుకాచి తానుమోక్షముబట్టి మూలమహాత్మా
తగుండాభూర్భుందైను కానితల్లిదండ్రులువినిచి తేమాత్మాశవంతుడ వాతము
తకతేజి నోడుపత్తనని కాతమబ్బినట్లుగ మహాగుణాత్మాజ్ఞాది మేము శో
చుకారముని మేముకావో కింనుమాములనేర్చుకొని జన్మతేవకర్మతేనియ్య

భాగవత పరాధ గణ కేసరి.

౧౫

మాత్రముచేతనే బ్రహ్మజ్ఞానులుకారుగాని యిహిల్లవానిగతి వంధవంజుడీ యిట్టిదుర్మార్గులు శతసహస్రజన్మములైనకడలేరరు అనితెప్పగావని తరు తాత గురుస్వాములకుప్రణమిల్లయు.

శిష్యుడు:— అయ్య యదిపుణ్యము యదిపాపమని యలోచింతు టకుకారణమేమిటో దెలుపుండనిప్రాధికంపగా గురుండువసుమతీయే.

శ్లో॥ పరోపకారఃపుణ్యాయ పాపాయపరిపీడన॥

తా॥ యాప్రపంచములోనున్నప్రాణులకు జేయుబడినతపకారమంతయుపుణ్యము అపకారమంతయుపాపమని భిక్షులవారు ధర్మరాజునకుబోధించిన భారతోప్రకారము॥

శ్లో॥ పూర్వకత్తేషయావిద్య పూర్వకత్తేషయ నారీ పూర్వకత్తేషయ వ్యనం పూర్వకత్తేష యద్ధనం॥

తా॥ తాను పూర్విజన్మమునందు జేయబడిన పుణ్యమువల్ల యీజన్మమందు సకలైశ్వర్యములు గలిగి సద్గుణదాంపత్యంబుతోరికినందునగల సుఖము లనుభవించుటే పుణ్యమనకరూపముపాపవనగా తానుపూర్వజన్మమందుజరిగించిన॥

శ్లో॥ గోహత్యయుగంపాపం బ్రహ్మత్యయుగద్వయం॥

స్త్రీహత్యయుగత్రయం రుణాచేకదనాచరి॥

శతగావహతావిప్ర శతవిప్రహతాస్త్రీయా॥

శతస్త్రీనాంహతాచాలా శతఖాలహతాన్యతః॥

తా॥ నొకగోవునుజంపితే నొకయుగముననుభవించితే అపాపము దీరును బ్రాహ్మణునిజంపితే కెందుయుగములకుదీరును స్త్రీనిజంపితే మూడు యుగములకుపోవునుగాని బాకినెగరగొట్టినదోషముయన్నియు గాలుననుభవించినను నొకజన్మానలేర్చుకోబడును మూడుఆవు జంపినంతపాపమునొక సర్వప్రసిదంపినయేడల నంతదోషముకలుగును అటువంటిబ్రాహ్మణులకు రుమందినిజంపితేనంతపాపము నొకర గుణవతియైనస్త్రీనిజంపితే నంతపాపము అటువంటిపతివ్రతలసూరుమందినిజంపితే నంతదోషము నొకపిల్లవానిలేగటార్చితే నంతపాపము అటువంటిపసిబాల సూరుమనిజంపితే నంతపాపము నొకపర్యాయవబద్ధమాడితే నంతదోషముగనుకనే యిట్టిపాతకుడైననేభరించెదగాని ౪ నత్యహినునిమోయకాలననుచు । తిరుకేశవ

౧౬ గురుశిష్యసంవాదము - జ్ఞానబోధ.

శ్రిధూతబ్రహ్మశోకా) అనున్యాయానుసారము పూర్వమందు తానుజేసిన పాపకృత్యములవల్ల నీజన్మమందు చారిద్రము దుర్భార దాంపత్యమునందువల్ల ననేకదుఃఖముల నింకాకుండు కుంటిమూగ అంధుడు వాతపైత్య శ్లేష్మచలతోరాబడిన మూడువందలరువైగోగములవల్ల కష్టపడుటయేపాపమునకు హాపము యీ పాపపుణ్యమునుభవజ్ఞులె పూర్వజన్మమున్నదనుటకు సాక్షులు వీరికష్టములుజూచి అయ్యోపాపమనిఅంటె వారుజెప్పనదియేమనగా జీవుపూర్వజన్మమందు జేసినకర్మననుభవించకతీరదనిఅందురుగనుక నుభమంతపుణ్యముకష్టమంత పాపము పాపమువల్ల (చారిద్రంబంతదుఃఖంబేటోయి జగతిలోనుకొన్నరుదెరుగుక) అను న్యానుసారము మూడుజన్మాలచారిద్రుడువచ్చినాడు ఏడుముదెట్టుమని జెప్పినరీతిగా॥

గీ॥ కలిమినాడుజేయ కౌలంబువచ్చునా | లేమినాడు జేయక కనకులేదు |

కలిమిలేమిలేని కౌలంబువచ్చునా | విశ్వదాధిరాష్య వినరజేమా॥

తా॥ ధనము వున్నప్పుడు ధనవంతుం యొరుగానలేడను న్యానుసారముగ ధర్మముజేయనొల్లదు లేమినిఅనగా చారిద్రమునజేయటకు తనకేలేదు(పునర్వదిద్రః పునరేవ పాపి)అనునట్టి పాపమువల్ల (పునరపిజననంపున రపిమరణం) అనున్యాయానుసారముగ అనేకజన్మములకైన కడితీరరనుచేదాంతవాక్యమును జెప్పగావిసి॥

శిష్యుడు:— అర్యవర్యా కొందరుసోహమేబ్రహ్మమందురు నిజముగానమ్మవచ్చునా॥

గురుడు:— శిష్యవర్యా? సోహమేబ్రహ్మమన్నందుకు కొన్నిదోషములుకనుపడుచున్నవిఅవియట్టి: 1-నినగ-ద్వయక్షరం. 2-పలుకు. 3-చలనము. 4-క్షీణించుట. 5-వృద్ధి. 6-వశము. 7-పూరించుట. 8-రేచించుట - యిన్నివిధములుగలిగియున్న సోహమేబ్రహ్మమనకూడదుగాని - అజపమువల్ల - అనగా యిరువదినొకర వెయ్యారుసూర్లజపము ప్రతిమనుజునకు రోజువకటింటికిరుగుటవలన మునుష్యులకునాయువగతించును యీస్వాసనునిల్పినయ్యోగులకునాయువ పెంచును అందువల్ల వెనూరుమున్నూరు వత్సరంబులయినయుగమైన ఆయువదెంచును యింతకన్న ఎగ్గేష కీమియును లేదుగాని నిజముగా యీతత్వము విచారించిన మహానుభావులకు అనగా పూర్ణానుభవముగల సజ్జనులకు కొన్ని కుభాకుభములు తెలియును మరణకాలము తెలి

యవచ్చును రేవక పూరక కుంభకములయందుకొంత అనందము కలుగును యీచెప్పబడినదంతయు యరుకమరువులు అనగా పాటునీళ్లు కలిసినరీతిగా యున్నందున పరిపూర్ణ బ్రహ్మమని జెప్పకూడదు యీసమాచారము పామరులకు తెలియక యీసోహమే బ్రహ్మమని నిశ్చయముగా వాదించెదరు. తాజ్జకోతివనమెల్ల చరచినట్లుగ శిష్యులకుని దేప్రకారముబోధింతురు. యోధ్యావంతద్భవతి,, అనున్యాయానుసారము గురువునకంతో శిష్యునకంతే యీప్రకారముగ అనేకమంది ననేకవిధములభావించి వేదాంతమార్గమును నిజముగా విచారింపనేరక బహుమందిగురువులమని మాకే తెలుసునని మంత్రచారలనిపించుచు సామాన్యులకు సీప్రకారముగ భ్రమబెట్టి ఉపదేశములు చేసి ధనము సంపాదించుటకు ప్రయత్నములు చేసేమానవాధములమాటలు నెప్పటికీనైననమ్మకూడదనిబోధించిన సచ్చోధవిని మరల యిట్లని ప్రాధికంచిన శిష్యునిఱాచి గురుండు॥

శిష్యుడు:— అయ్యా, యీచెప్పబడిన గురుశిష్యులు వారందరు సర్వజ్ఞులైనమహాభావులవద్ద పరిపూర్ణకాభావము గ్రహింప వచ్చునాయనిన, గురుండు. గ్రహింపవచ్చునుగాని వీరలందరికి పదమూడువిధములైన అధిమానగ్రస్తులైయున్నవారలు అవ్యయిట్టివనిన శిష్యునకు గురుమఱుప నారంభించెను॥

రాగమనగ పరస్త్రీలయందుభ్రమబెట్టుకొని రావణుండు శ్రీరాములచేతచచ్చి పాయను దీనకునకజన్మమువచ్చును॥

శ్వేషమనగ పరులకు అపకారముచేసినహీరణ్యాక్షుడు యజ్ఞవరాహముచేతచచ్చిపోయెను దీనపాము జన్మమువచ్చును॥

కామమనగ మిక్కిలిధనము రాజసము శౌర్యముసంపాదించ పరులనుబాధపెట్టిన జరాసంధుడు భీమునిచేతమృతించెను దీనివల్ల కిల్లి జన్మము వచ్చును॥

క్రోధమనగ తనకుసరివారులేరనియు తానేపరమాత్ముడనియు ఓం నమోహీరణ్యకశ్యపాయ అని మనిపించుకున్న కవకాయుడు మగళికిచేతహతుడయ్యెను దీనకోడిజన్మమువచ్చును॥

లోభమనగ తనరాజ్యము ధర్మరాజునకు సమర్పణమునివ్వనందున పాలివారిసొమ్ముదిని పొడైపోదురను వ్యాయానుసారముగ భీమునిచేత చ

౧౪ గురుశిష్యసంవాదము - తానతోధ.

శ్రీకృష్ణసండుమడిసెను దీనివల్ల యీగయైవుట్టును॥

మోహమనగ లేడిపిల్లయందు అపేక్ష పెట్టుకున్న జడభరతుడుతప
స్కంపన్నుడుగనుక మూడుజన్మములకు మోక్షమునకుపోయినాడు సామా
న్యజనకశ్రమలతోనుండురుగనుక అట్టివారి కనేకజన్మములకైనకడలేరుకు
దుర్లభం దీనివల్ల కప్పజన్మమువచ్చును॥

మదమనగ నేనుచేమిజేసిననుచెల్లునని దేవతలకు నలవిగాకుండ తిరి
గిన మేఘనాథుడు లక్ష్మణమూర్తిచేత హతుడయ్యెను, దీనివలన నూరపం
దియైవుట్టును॥

మాత్సర్యమనగ తనకన్ననధికుండుండవచ్చునాయని దూషించిన శి
శుపాలుడు శ్రీకృష్ణనిచేతనసిందెను దీననకక జన్మమువచ్చును॥

ఈర్ష్యాయనగ తనతోపాటుగ అందరికీ సుఖమురావచ్చునాయని
సాధించినకంసుండు బలరామకృష్ణులచేత తేలిపోయెను దీనికోరియైవుట్టును॥

అసూయ అనగ తనతోసమానుగ పేరుచెట్టుకొనవచ్చునాయని స
ధికగర్వముచేత కృష్ణమూర్తిని నీపేరుతీసి మారుపేరుచెట్టుకొమ్మనిదూత
నుబంపిన పాండ్రక వాసుదేవుడు శ్రీకృష్ణనిచేత శమనశ్రుతికేగను దీనివలన
పెద్దశ్రుతియైబుట్టును॥

దంభమనగ తానుజేసిన సత్కార్యములు అందరువిని తనమజెచ్చ
వలయునని పరులకుగొప్పగాజెప్పుచుండెడి వారలనేకమందిగలరుగాన దీని
మహిమజన్మమువచ్చును॥

దర్పమనగ తానుదొడ్డువాడనియు తనకే సర్వములేలునునని పరుల
తోవాదించి తుదకుగల్వలేక చెదరించె సామాన్యగురువు లనేకమందిగలరు
గాన దీనివలన సాశువపక్షియైవుట్టును॥

అహంకారమనగ పోరినిన్నుశిక్షించెవాడననియెరుగవా నేమపట్టిన
కార్యమువిడుచునట్టివాడను గానని పరుల చెదరింగెడుచిత్రవృత్తి దీనిరాక్ష
సుదైజన్మించును యీపదమూడుగుణములలో యేగుణముగల్గియుండినను న
రకవిను క్తిలేదనియును అధవాబహుకాలంబులకు నరకములేప్పినను అంతా
గుణానుకూలమైన జన్మమైత్రుదురని బుద్ధులు వచింపుచుండురు యిప్పటి
గురుశిష్యులకు బహుమందికి నిధియంచుటవల్ల అనేకజన్మములైనకడలేర
రనిన అశ్లోక్తిప్రకారములేప్పినదిగ విని తరువాతను॥

భాగవతాపరాధ గజ కేసరి.

౧౩

శిష్యుడు:— అయ్యా శ్రీగురుస్వామీ వీరలకు నెచ్చుకొన్న మోక్ష ముచేయించునా?

గురుడు:— అనేకజన్మములు గడచినతరువాత మనుష్య జన్మమున జన్మిండు శ్లో॥ సత్యబ్రహ్మతపోబ్రహ్మ బ్రహ్మచేంద్రియనిగ్రహం । సర్వ భూతదయాబ్రహ్మ ఏతద్బ్రాహ్మణ్యం॥

తా॥ న్యాయాన్యాయము తెలుసుకోగల సరజన్మమందున భూత దయ ధర్మచింతనసన్మార్గములవల్ల బ్రాహ్మణుడైజన్మించును శ్లో॥ శతం బ్రాహ్మణముభ్యోభ్యో పరమేకోపవేదవితు । వేదవిద్భిసహస్రేభ్యో పర మేకోపిజ్ఞానవితు । జ్ఞానవిద్భిసహస్రేభ్యో పరమేకోపియోగవితు । యోగ విద్భిసహస్రేభ్యో పరంవిష్ణుశ్చకేంకరం॥

తా॥ సత్యవృత్తితోయున్న బ్రాహ్మణుడు నూరుజన్మములకు స ర్వవేదములు తెలిసినవాడగును అట్టివేదము దెలిసిన బ్రాహ్మణుండు వెయ్యి జన్మములకు జ్ఞానముగలవాడగును జ్ఞానము దెలిసిన బ్రాహ్మణుండు సహ స్రజన్మములకు యోగియైజన్మించును అట్టిమహాయోగివెయ్యిజన్మములకు ని జ్ఞానవిష్ణు శక్తుడై శ్లో॥ చార్వరనిజమైనజ్ఞానియై మోక్షమునుబొందుననిశ్చి తుబుబుకుచుండగ మోక్షము వీరలకు దోవును అనగదారుతుననిఅర్థము॥

శ్లో॥ దుర్లభంసరజచ్ఛానాం సాధూనామతిదుర్లభం । దుర్లభంవి ష్ణుభక్తానాం జ్ఞానీత్రైలోక్యదుర్లభమ్॥

తా॥ శరభశార్దూల పశుపయ్యదిజన్మము అనేకము లెత్తగానిత త్త గా కడపట బహుజన్మమకృతవశేషంబుల వలనగాని ధర్మాధర్మములవలన గక సామర్థ్యంబుగల సరజన్మముగలుగదు కావున సరజన్మము దుర్లభమై నది మరియూ సరజన్మములనేకములెత్తి తేసిన పుణ్యశ్రంజంబువలన రాజున తాడుసగుణభంబంధమను ఘోరమూఢవృత్తులులేక శేషసత్యగుణప్రధా నమగు కొంతవృత్తితోగూడిన సాధుత్వంబుగలుగునేకాని సాధుత్వముతో కలుపింపదుగనుక సాధుత్వమతిదుర్లభ మైనదియను అట్టిసత్యగుణప్రధా నముగాగల్గిన కొంతవృత్తితో గూడిన జన్మసహస్రమువలన తేసిన పుణ్య శ్రంజపరిపాకంబువలన విష్ణుభక్తికలుగవలసినదేకాని దుర్మార్గులకైవలె త శతసహస్రజన్మములైనకడలేరని శ్లో॥ త్రైలోక్యదుర్లభమ్॥ అ. నాశక్యము యాచూచుటకేమిటో అట్టిమహాసాధుత్వము గలవలె చేయవలె

శ్రీ గురుశిష్యసంవాదము - జ్ఞాన బోధ.

శ్రీమం. యదిస్మతి శ్చ త్తతహాసపురాణముల జెప్పబడియున్నందున మోక్షము లేదని జెప్పకూడదు గనుక అటువంటివారికి మోక్షము కలదు అని జెప్పగా విని తరువాత॥

శిష్యుడు:— అయ్యా, అటువంటి పూర్ణజ్ఞాని గృహస్థాశ్రమ మంధు యెట్లా ప్రవర్తించును॥ (గురువు)

సీ॥ జలజపత్రమునందు సలిలమంటనియెట్లు నీ అద్వైతబులోరూప మంటనట్లు।
చిత్రభానుండునుచీకటంటనియెట్లు నీ ఆకాశమునవాయువంటనట్లు।
భూవిచిత్రపండుపైబొబ్బరంటనియెట్లు నీ ఆర్థంబువాజిహ్వాకంటనట్లు।
బురదయాకుమ్మరా త్రురుగుకంటనియెట్లు నీ బలుచల్లలో వెన్నగలియనట్లు।

బ్రహ్మవేత్తలుమాయా ప్రపంచమందు

నఖిలవ్యవహారములుజేసి నంటరధిప।

రమ్యగుణధామ శబ్రద్రాద్రి రామసత్య

కామకరుణాలలామ లోకాభిరామా॥

అనున్యాయానుసారము. తామరాకునందు నీళ్లు అంటనట్లుగానున్న వామన సమస్తరంధ్రములలో ప్రవేశించి నప్పటికిని నెక్కడ చిక్కనట్లుగానున్న సూర్యునకుచీకటి అంటనట్లుగానున్న అద్వైతములో మనుజునిరూప మంటనట్లుగానున్న చింతపండుకు బొబ్బరి అంటనట్లుగానున్న వెన్నచల్లలోగలియనట్లుగానున్న నైయ్యిచాలుకకు అంటనట్లుగానున్న బురదకుమ్మర త్రురుగుకు అంటనివిధముగానున్న సర్వముభక్షించిన అగ్ని హోతృమ కల్మషములంటనివిధముగా రుతుకాలమున నిజభార్యతోకూడుకొని అసూరిత బ్రహ్మచారియై బ్రహ్మపితావై తానెబ్రహ్మమనిభావించుచు నిశ్చల మనముగై కాలాంతమువరకు నొకతరుగా ప్రవర్తించి యెరుక మరువులబారయక బ్రహ్మమందు అంత్యమగును నీళ్ళలోబుట్టినలవణము నీళ్ళలో కలిసిన రీతిగ మోక్షమునుజెందునని జెప్పగా విని తరువాతను॥

శిష్యుడు. గురుస్వామి.

సీ॥ తోలుదొక్కలోను నీ దొడ్డవాడుండఁ

కుంభాబుబోతురు నీ గుళ్ళనడుమ,

రాళ్లు దేవుండైతె నీ రానుబుయ్యంగ,

నిక్కదాధిరామ నీ విధరజేమా॥

DBA000003171T

అనుపదమునకు రాళ్ళు దేవుండుగారనియును, రాళ్ళను పూజింపవద్దనియును బహుమంది వేమయ్యగారు జెప్పినారని విగ్రహములు పూజించు వారల నిందించెదరుగాన వేమయ్యగారు జెప్పిన అథామయిదేన నింకవేరుగానుండున యీసందేహమునిస్సందేహముగ బోధించి నన్నకృతార్థునిగా జేయుమని ప్రాధికంపగ గురుంచుచుట్లనియె. నీసూక్ష్మబుద్ధికి మెచ్చిననిచెలుపనారంభించెను. చాత్రవర్యావినుమనియె॥

వేమయ్యగారు జెప్పిన అంతరాధా మేమనగ నిరాకారమై నిర్వికారమై నిరీహమై నిర్గుణమై నిర్ద్వంద్వమై నిర్వికల్పమై నిరాధారమై నిశ్చలమై నిక్షిప్తపంచమై నిసాగమమై జ్ఞప్తియై జ్ఞానమై చైతన్యమై బోధమై అదిమధ్యాంతరహితమై అప్రమేయమై స్వప్రకాశమై స్వయంప్రకాశమై నిమగ్నంకమై నిషిక్రియయై నిరాధారమై సాక్షియై సర్వతోముఖమై విశ్వాకారమై విశ్వంభరమై అనాదియై జీవమై నిత్యమై సత్యమై అచలమై అచలాంతగాదకమై అచలపరిపూర్ణమై సీద్ధమై బుద్ధమై మోక్షమై సర్విదానంబమై సర్వముగ నానైయై సకల లోకంబులై సాక్షియై అందమై ఆనందమై బ్రహ్మచందమై పరమానందమై సగుణమై జీవయాశ్చర్యులై జీవసాక్షియై పరమాత్మయై ప్రత్యగాత్మయై ద్రవ్యయై గురుమనై మంత్రమై మంత్రాథకమై రామకృష్ణాద్యవతారంబులై బ్రహ్మమై పరమై పరంశోభియై కూటస్థుడై అనంతమై నంతతానైయై అమలమై నాదిమధ్యాంతములులేక సూదిమైన మోపసందులేకయున్న పరమాత్ముడు అనగా కూటస్థుడైన ప్రత్యగాత్మ యిరువదినాలుగు తత్వములతోకూడియున్న యీస్థూలశరీరము అనగా త్విరమని తేత్రమని అనాత్మయని మాయాశరీరమని యరుకయని జడమని అశాశ్వతమైన యీదేహము॥

చ॥ మరీచప్రకౌంపరోగముల క్షమగ్గమనేవపు గంపజంతుసం

జలనమునొందుదుంపభవన్య సాగరమీదగ నీనికంపనె

ములుపలలప్పుతోలునరన్య ముల్పంబుకప్పు దలంపమేనుని

శ్చలమనినమ్మతోకు మనస్ససా హాపాదము లాశ్రంబంబుమా॥

అను న్యాయానుసారము. శుక్లక్షోణితంబై ముట్టుంటున పరిగియు మలమూత్రములతోకూడియు యీపాదుదొక్క అనగా జీవుడు వికరించుగానే (కాటికేకాది గౌరగాడు గవ్వకైన) అనున్యాయానుసారము.

౨౨ గురుశిష్యసంవాదము - జానకోధ.

శ్రవణమాత్మను యాదేహములోపుండుటవల్ల అనగా (గీ॥ శోలుదాకా-
లోను న్న దొడ్డవాడుండంగ! కుంభాలుబోతురు న్న గుళ్ళినడుమ.) అను పద-
మునకు నిజమయినఅథామ వేమయ్యగారుజెప్పినదేమిటనగ యాపనికిమా-
తనదేహములా జీవసాక్షియైనపరమాత్ముడు అనగా దొడ్డవాడు పుండంగ
పుండబట్టిగద పుండుటచేత కుంభాలుబోతురు గుళ్ళినడుమ యాదేహముల
లాపరమాత్ముడున్నాడు లేనట్టే తె విగ్రహములపూజించుటయు ప్రసాద
మహారాశిపుడేయుటయు మొదలుగాగల పనులుజరుగవుగావున యాదొడ్డ
వాడువెళ్ళిపోయినతరువాత యీకాయమునుంచుకున్నవారుతేరుగద యీశ
రీతమునుజూచుకొని మేమిగొప్పవారమని నికురుందురుగనుక పరమాత్ము-
డు యాశోలుదాకాలోనుపుండబట్టి ఛక్రిజ్ఞానములవల్ల ■■■ తేరుటక కార-
ణమనిజెప్పినారుగాని విగ్రహములు దేవుండుగారని జెప్పినవారుకారు॥

శిష్యుడు:— అయ్యో, రాళ్ళు దేవుండనికలవిచ్చితిరి రాసులుమ్రొం-
గదనుటకు కారణమేమిటో నాకు? నలుపుండనిన శిష్యునకుగురుండిట్లనియె.
రాళ్ళు దేవుండై తె రాసులుమ్రొంగవనుపదమునకు అంతరాథామేమనగా॥

శ్లో॥ జలేవిష్టుస్తలేవిష్టు విష్టుస్థావరజంగమ।

అంతర్విష్టుబహిర్విష్టు సర్వవిష్టుమయంజగత్ ॥

అనున్యాయానుసారముగ జలమందు భూమిమందు స్థావరములు
దు అనగా పర్వతములు గుట్టలు వృక్షములు రాళ్ళు నదులు ఏటికస్తావర
ములనిఅథామ. జంగమములనగ పశుపక్షి మృగ నరకీమిటకములకుకా-
ళ్ళురేకాలు పుండుటవల్ల కడులుట పురుకుట లేదిపోవుటవలన చరములని-
యె కదలకచలించక మెదలకయొన్నందున అచరములనియె అట్టిజలరము
అను అనగ పర్వతములు వృక్షములు మొదలుగాగల స్థావరములకు అన్న
మువగై గాలుబెట్టితె తినవుగనుక అరీరుగానే రాళ్ళు దేవుండై తె రాసులు
మ్రొంగవ అనుపదమునకు రాళ్ళు దేవుండై వప్పటికిని రాసులుమ్రొంగవు అ-
న్నమువగై తాలుతినవు యందువల్లననిన సాకారములుగానంచున అనగా
అనిత్యశరీరములుగావు నిరాకారములైనందున మనుజులుజెట్టిన పదార్థా-
ములుమ్రొంగవు నిర్వికారములగుటవల్ల అన్నముతినవనిజెప్పినారుగాని శ్లో-
కముదేవుండైరాను రాళ్ళలో దేవుడులేదు రాళ్ళును పూజించువద్దనితెప్పుడు

భాగవతాపరాధ గజకేసరి.

౩౩

~~~~~
 వేమయ్యగారు తెలియని తెలివిహీనుడుకాదు అతరున నెప్పినన్నై తే సరిభా
 గమునకు హానిసంభవించును॥

శిష్యుడు:— అయ్య పరిపూర్ణమునకు హానియందువల్ల వచ్చును.
 గురుడు, శ్లో॥ సర్వఃఖర్విదంబ్రహ్మం, అనుశ్రుతులున్న (మల్లగుళ్ళసం
 దులేదని భాగవతుల కృత్యదాసుగారు నెప్పిన అవలమున్ను) ■ ఇందుగల
 దందులేదని । సంజేహమువలనచక్రి య సర్వోపగతుఁ । డెండెందువెదకి
 చూచిన । అందంజేగలదుదాన య హాగ్రణివింటే. అనుభాగవతమున్ను, స
 ర్వము బ్రహ్మమేయని బోధించెటి గురువులున్ను, విద్యా విసయసంపన్నా
 బ్రాహ్మణగవిహస్తి । సునిశేషహస్యమ దరిశనఃపండితః, అనుఅర్వోక్తియ
 ను యిన్నివిధములజెప్పుచున్న పరిపూర్ణబ్రహ్మమును అంతటా వున్నాడు
 గాని నొకతావునలేదనిజెప్పటకు వీలుపడదు యందుకల్లననిన రాళ్ళలోలే
 దనినొకడు నీళ్ళలోలేదనినొకడు కట్టెలలోలేదనినొకడు ఈప్రకారముగా
 సమస్తచరాచరంబులయందులేదని అందరు అంతటా లేదనిబరితేటి నాస్తి
 మతస్తులుదస్స ఆస్తిమతస్తులందరు బ్రహ్మమొకడువున్నాడని జెప్పుకొందురు
 గాని లేదనినోటవచించరు అట్లైతే.

శిష్యుడు:— అయ్య అనేకమంది రాళ్ళలో జేమడులేదని వాదించి
 తురు యింతమంది తెలియనివారనిజెప్పకూడదు నొకరినుంచి యింతపని
 కానేరదు (పనుగురాడమాట పాటియైధరజల్లు । నొకరిదాడుమాటనె
 కరినెందు) అనినశిష్యునకు గరుండిట్లనియె. మంచిమాటలనొకరిదాడుబో
 ధించెనేని పదిమంది వినరుగాని జల్బుపనలక మాత్రము నొకరిడు నెప్పితే
 అందుకు తగినవారందఁగొప్పుకొందురు చడగొట్టుటకునొకరిదేచాలును నొ
 కరిపిల్లి నూరుపెండ్లిండ్లు పడగొట్టునుగాని వెయ్యికూడియైన నొకరిపెం
 డ్లి జేయనేరనివిధమున (క॥ ఎండినమానొకటడవన । నుండిననం దగ్నిబుట్టి
 గొచ్చునుచట్లక । దండిగలవంశమందుచ । చందాలుండొకమబుట్టి వరచును
 వేమా) అనున్వాయానుసారముగ వకరిదేచాలును చెరచటకు. నొకఁగా
 మములోనుంచి నొకయేనుగవెల్లి పోయినది తరువాత అత్రురజనలందరు గ
 జమునుబొచినవారుకారు గనుక యింకపెద్దజనులు నేమిటియనివిచారిం
 చుగ నొకబుద్ధిమంతుడు బేంకలవాడు విశ్రాంతి బేంక పెడకు కట్టితే ము
 య్యలేక నకరిదకరిదపెట్టుకుంటాపోయినది మదినొకటికాదనిజెప్పుగాని

౩౪ గురుశిష్యసంవాదము - జ్ఞానబోధ.

అందరునుజమని నమ్మినరీతిగ దుర్మార్గులను వక్కాదేహిలును అబద్ధములు నుజ ముగాబరికి భ్రమబెట్టుటకు అట్టివారికి లాభమేమనిన నూరు వెయ్యి రూ పాయీలవస్త్రమును దుగ్గుదుగ్గుగాకొట్టుటకు వరుగులకులాభమేమి అతీరు గాన దుర్మార్గులు వేమయ్యగారుజెప్పిన పద్యములలోని అథాంచలియక వారికి సరివారందరు నమ్ముదురుగాని మంచివారెప్పుడును అన్యాయములు అరికి న్యాయమునుజడకొట్టుటకు ప్రవర్తించరనిన॥

శిష్యుడు:— అయ్య రాళ్ళకుబెట్టిన అన్నము తిననందున రాళ్ళు జేబ్రండ్లుకారనియును రాళ్ళను పూజింపకూడదని అన్నముగాని పరమాత్ముడంతటలేదని అన్నము యనికొందరందురు. గురుడు అన్నిటికన్నతా ప్రశ్నచరీటాగున్నది యందువల్లననిన (అమ్మనుదిట్టకులంజకొడుక) అనిత మ్మునికోపముజేసినట్లుగానున్ను తేనెలో నీళ్ళుపోసినట్లుగానున్ను యింటి కిట్టిప్రల్లముట్టించితే నెంత కోభాయమానముగా యుండునో అంతకన్న తాజాయున్నది యందువల్లననిన జేశకాలవస్తుపరిచ్ఛేదములులేక అంతటా నిండియున్న పరబ్రహ్మమునకు అనగ పరిపూర్ణమునకు హానిసంభవించు ను నిరాకారమైనబ్రహ్మమునుపూజించుటకు నలవికానందున విగ్రహముల నుపూజింపవలయు విగ్రహార్చనవల్ల భక్తికుదిరి భక్తివల్ల మోక్షముకలుగు నుగాని రాళ్ళనివిడచిపెట్టినవారికినద్గతిదొరుకదు యందువల్లననిన, శ్లో॥ పూ జాహీనేభవేష్టోక్షం పుష్పహీనేభవక్షయం । దూపహీనే మహావ్యాధి దీప హీనేకులక్షయం॥

తా॥ విగ్రహముల పూజింపనివానికి దారిద్రమున్ను, ధనక్షయము న్ను, మహావ్యాధియున్ను, కులక్షయముగాగల దుఃఖములు సంభవించినం దువల్ల అనేకజన్మములైన కడతేరుటకు దుర్లభం గనుక విగ్రహములను పూజింపవలయును, శ్లో॥ యాదృశీభావనాయత్ర తత్తదృవతితాదృశీ, అ నున్యాయానుసారము. యవ్యరేప్రకారము భావించి పూజించుచున్నారో వారికాప్రకారమే అనగ సాకారులకు సాకారముగాను నిరాకారులకు ని రాకారముగాను ప్రసన్నుడవుదునని భగవద్వాక్యము అన్నియువిగ్రహము లుతీనవస్తువులు కదలు, తులసీదాసు, నామచేత్రము మొదలుగాగలభక్తు లనేకమంది మనురా రాధనజేసి నగుభావమున నమ్ముకున్నందున వారికి ద్విధ పరాభాములు భగవంతుడు బుచ్చుకున్న బాదుకాబా వారములు

అన్న ముతీనుపించినవారుకారా యట్లానమ్ముకున్నవారికి అతరుగానె జన్మ
నమిచ్చుటకు నెంతమాత్రమును సం దేహము దోపదుగనుక విగ్రహములనే పూజింపవలయునూ॥

శిష్యుడు?— అయ్యో అన్ననువగై రాలు యంత బట్టినభక్షించితిమి
నతోమాట్లాడుదున్నగురుని పూజింపకూడద విగ్రహములనే పూజింపవల
యునా అనికొందరువాదించెదరు॥

గురుడు:— అంతబ్రహ్మమేయని బోధించినారుకాని రాళ్ళతోడ
ముడులేమి రాతినిపూజింపవద్దు నన్నేపూజింపుడని జెప్పినాడ అట్లుజెప్పట
కు మందమతిగురువులుదప్ప మంచివారెప్పుడును నన్నేపూజింపుడని బోధిం
చరుగాని పన్నెండురూపాయలకు పన్నెండోపరిపూణకముజెప్పితానని
గ్రామములులిరిగేతిండిబోదులు నన్నేపూజించుమనియు రాళ్ళనుపూజింప
వద్దనిజెప్పెదరు గురుడనగా గుకారము సాకారము రుకారము నిరాకార
ము రెంటితోకూడియుండుటవల్ల శిష్యులకుబోధజేయుటయు పదార్థములు
భక్షించుటయుగలుగుచున్నది కేవలనిరాకారముబోధించదు అన్నముభుజి
యింపదు గనుక॥

శ్లో॥ ధరణిలోపలనారారు ధృ తత్వములకు।

నవ్వలైయున్నపరతత్వ ధృ మెవ్వరెరుగు।

శివుడుగురురూపమునవచ్చి ధృ జెప్పకున్ను।

నవ్యతరభోగి శ్రీసదా ధృ నందయోగి॥

తా॥ సమస్త శుభములతోకూడుకొనిన పరమాత్ముడై శ్రీగురురూ
పముదాల్చి శిష్యులనుకడ తేర్చుటకు వచ్చిన యాచార్యులను నమ్ముకాలక॥

శ్లో॥ గురుత్వాగిమహాకోగి మంత్ర త్యాగిదర్శితః।

గురుమంత్రంద్యుం త్యాగి రాశవంసరకంప్రజేత॥

తా॥ కొందరుగురువును విశుచుటయు కొందరుమంత్రమునువిశుచు
టయు మరికొందరు గురుమంత్రములవిడచి నరకములబడుచున్న పాపములు
గురువుల ముదటమంతములువేసుకొని శుభముగాపరుండె దుర్మార్గులు అన
గా తల్లి కిఅన్నముబెట్టినవాడు లేదనకుండా అన్నసత్రము బట్టివాడన్నట్లు
శ్రీగురువునుగాని విగ్రహములనుగాని నిజముగానన్ని యప్పటికిని పూజిం
చుట పాపముయిన్ని జన్మములైన కడలేదు ఈ శ్రీప్రపత్తియుగల్గి గురువుల

గురుశిష్యసంవాదము - జ్ఞానబోధ.

జ్ఞాని విగ్రహములనుగాని నిజముగా పూజించువాడే మోక్షంబొందుటకు శాంతమాత్రమును సంజేహములేదు॥

శిష్యుడు:— అయ్యాగురుస్వామి కొండరుత్రోశీచిరాయి మొదలై శీచిరాయి గోడకట్టేచిరాయి అన్నిరాళ్ళను పూజింపక గుళ్ళోరాతినె పూజించుతారని అపహాస్యములుజేయుచుండురు॥

గురుడు:— చాత్రవర్యా వినుమనియే॥

శ్లో॥ అమ్మనగాయాలుసుమీ! అమ్మనుమీయాలనగను న్మనాయద్ధరిలో॥

అమ్మహిపరమాత్మునిగా! నెమ్మదిగా జూచువాడున్మ నేర్పరివేమా॥

తా॥ అమ్మయందును భార్యయందును చూడగా రూపనామములు భేదయవయములునొకటిగాజేయుండును నొకటిగాయున్నప్పటికిని,, మా తృణేనోభవా-పితృణేనోభవా,, అను న్యాయానుసారముగా మొదటిదై కష్టము తల్లిరెండోవామ తండ్రిమూడోవామ గురుడునాల్గవవాడుదై వజ్రా అనగ తల్లి తండ్రినిజూపెను తండ్రిగురువునుజూపెను గురుడు భగవంతుని చూపించుటకు భగవంతును కనుపించనివాడుగనుక శిష్యునకుమంత్రమువు పదేకముజేసి యామంత్రము నిత్యము జపముజేయుమని శలవిచ్చును శలవిచ్చినప్పటికిని గురినిల్వడని నొకయంత్రమునుగాని లేకవిగ్రహశిర్పనముగాని గురుపాదుకలుగాని పూజించుమనిజెప్పి పూజజేయుంపగా నానాటికిభక్తి మదికి భక్తిద్వారాజ్ఞానముకలిగి గురుసాక్షాత్తు పరబ్రహ్మమును జాక్యము పట్టుటదీ జ్ఞానమువల్ల మోక్షమును పొందునుగనుక మొదటిదై వమంతల్లియై నందున॥

శ్లో॥ భూప్రదక్షిణపక్షేనాన! కాశియాత్రయంతానిచ॥

శేతుస్నానశతైరపి! తత్పలంమాస్యవందనం॥

తా॥ అరుసారులు భూప్రదక్షిణమున్ను పదివేలమార్లుకాశిహోత్ర టయొన్ను గూరుమారులు శేతువలూ స్నానముజేయుటయొన్ను యాత్రయొ న్నుంతటికిని సమానమైనది నొకసారితల్లికిజేసిన వందనముగనుక కొమారు మతల్లినిపూజించును భార్యతోభోగించును తల్లినిపూజించిన దేహమునను దాని భార్యతోభోగించిన దేహము సగుణము కాబట్టి॥

గీ॥ తోలుతోలులేనీళ్ళ తోమంగతోమంగ! కారికారిముద్దన్ కట్టుబయలున్
ముడకూచిమగుళన్ ముద్దామచుండుడు! విశ్వచాళిరామన్ విధర తేనూ॥

భాగవతావరూపగణకవితా

గీ॥ తల్లిదండ్రులును నీ దై వముపిలువమును

తన్నుగన్నుదీరు నీ తత్వమందు॥

పరమగురుసేవ నీ పాటించుకున్నను

రుణముదీరదండు నీ రూఢిమనలూ॥

తా॥ తల్లిదండ్రుల శుక్ల క్షోణితములకల్ల వచ్చిన దేహముగనుకొ
మారుదుతల్లినిపూజించును పూజించినప్పటికిని తల్లిరుణముః యిన్ని బహుమతి
లైన తీరదుగనుక కొమారుడుభక్తిజ్ఞానమువల్ల మోక్షమునుపొందెనన్న
దుతల్లియుదండ్రీయు గురుదైవమొలరణముతీరునగనుక అట్టిమహావహస్య
మునెరిగిన వేమయ్యగారుకనుక మాతాసతులయందు భేదబుద్ధికులమతివల్ల
మానువదలక కడతీరలేదని ॥నాయుద్ధరిలో॥ యిమ్ముపీ పరమాత్మునిగా
నెమ్ముతిగాజూచువాడు నేర్పరివేమా॥

తా॥ తల్లిని పూజించుటయు భార్యతోభోగించుట యిన్నివ్యతిరేకి
తల్లిలోను భార్యలోనువున్న పరమాత్ముడువక్కాడేయని భావించిన యతడు
మాతాసతులయందుకలిగిన ద్వందభావములనగా మాయా సంబంధమున
త్రమయినంతయు నసంశేదగనుక ,,యదృశ్యంతస్తుశ్యం,, అనురీతిగమో
యనసించును అదియట్లుసేన, వొకబ్రాహ్మణుండు జాతసూతము లొచ్చిక
ప్పుడు సురూపందనముజేయవద్దనికొమారునకుజెప్పెను అచిన్నవాడుఫరి
పూణజ్ఞానియైచొత్తిగా సంయుమానెను అంతటతండ్రి చిన్నప్పదేనమి
మొయిప్పుడుబొత్తిగా కర్మమానితవనెను॥

శ్లో॥ మాయామోహమాతామృతే జ్ఞానేబోధమయోనుతే॥

మాతకద్యమసంప్రాప్తం కథంసంయుముపాస్యతే॥

తా॥ మాయతోకూమకున్న మోహమనెతల్లి వచ్చిపోయినంతకు
ల్ల మాతకము జ్ఞానమనే కొమారుడుకలిగినందున పురుషునచ్చెను అందుక
ల్ల విడచినానని తెప్పినట్లుగా॥

శ్లో॥ మాతానాస్తీవితానాస్తీ నాస్తీబంధుసహజర॥

అర్థంనాస్తీగృహంనాస్తీ తస్మాకాగ్రతజాగ్రతః॥

తా॥ తల్లియు దండ్రీయు ధనమగృహములు మొదలగాగలవన్ని
యొనసించిపోవునుగనుక తల్లిలో భార్యలోవున్న పరమాత్ముని వొకటిగా
మానువతితెలుచుకాదు నెమ్ముతికొనినాయుడు పన్నుతీరునా ॥తొమ్మిదవ

గురుశిష్యసంవాదము - జ్ఞానబోధ.

అయ్యో! నీ ముఖమున నామమును గోడకట్టినరాయిలోను భున్నవాడు పరమాత్ముడేమని భావించినయడల అంతాపరమాత్ముడని నమ్మినవారికి రాశ్వనేభావము నుండనేరదుగనుక అటువంటివారలు కడలేరుదురుగాని రాశ్వనినమ్మిన వారెప్పటికిని కడలేరరనినవిని మగల||

శిష్యుడు:— అయ్యో దేముడంతటయున్నాడని శిలవిచ్చితిరి రాశ్వలోలేడ రానిత్రొక్కకూడదుగద గోడకట్టకూడదుగద యనిన శిష్యునకు గురుండీర్చినదెలుప నాకంభించెను||

గురుడు:— చాత్రవర్యా ఆతీరున విచారించినయడల సర్వములు మృత్యు అంతఅవధి అంతాపరిపూర్ణమేయని శాస్త్రములు పెద్దలు గురువులు ననేకవాక్యముగా బలుకుచున్నవి యందుకు సందేహములేదుగాని నరపకు మృగకీటకములు యెక్కడనుండవలె యాపారములు యట్లాజరగవలె యేతీరునతిరుగవలె మలమూత్రములు నెక్కడవిడువవలెనో నీవెశెప్పుడు యీసంశయముదీర్చుటకు శతసహస్రముఖులకైన దెలుప తరముగాదు అదియట్లునిన అమ్మో! భున్నవాడు భార్యలోభున్నవాడు వకదేపరమాత్ముడని భావించుచుని వేమయ్యగారుజెప్పినారుగాని అమ్మదేహము భార్యదేహము పరమాత్ముడనిజెప్పలేదుగనుక ఆవిధముగానె రాశ్వలో నీశ్వలోనిప్పులో మంటలోనిలో నాలోనమ స్తవరాచరంబులలో పరమాత్ముడున్నాడని జెప్పినంతమాత్రమున బాధకమేమియునులేదు యందువల్లననిన కుండనువిచారింపగమన్నె మన్నయని తెలుసుకున్న మాత్రమున కుండపాకాదిక్రియలకు యేతీరునపుపయోగపడునో అరీతిగానె అంతపరమాత్ముడని గ్రహించినప్పటికిని సమస్తపనులకు నుపయోగపడును అది యట్లునిన త్రొక్కినరాతిలా మ్రొక్కినరాతిలా గోడకట్టినరాతిలా త్రొక్కివాడిలో మ్రొక్కివాడిలో ఆతీరుగానె మ్రొక్కినవాడు మ్రొక్కబడినది త్రొక్కినవాడు త్రొక్కబడినది నడచినవాడు నడువబడినది పురికినవాడు పురకబడినది నీవు నేనునీలోనాలో సర్వముబ్రహ్మమేయనగ ఒకరైకారకఃశ్చైవ భోక్తాజనార్దనః అనున్యాయానుసారముగ అంతాపరమాత్ముడేకనుక యిదమిద్దని నిరాకంబంపనేవ్వరికిని శత్రుముగాదనగ తరువాతను||

శిష్యుడు:— అయ్యో అంతాబ్రహ్మమయమైనప్పుడు మధుమాంస గుండలువానిరిగించుటకు భేదమేమి కోయవారు కోయబడినది తినువాడు

భాగవతావతాధ గణ కేసరి.

రిసబడినది కొట్టినవాడు పెట్టినవాడు అంతప్రహ్లాదునినమ్మినవానికి జ్ఞానము లేదుగదా॥

గురుడు:— అంతపరిపూర్ణకా జ్ఞానముకలిగితేకదా॥

గీ॥ ఆకళోనివేసి ఓ అనలంబుజల్లార్చి।
 గోచివిగియుబట్టి ఓ కోపముఁచి।
 గుట్టమీదివాడు ఓ గురువునకుగురువుగా।
 విశ్వరాధిరామ ఓ వినరవేమా॥
 కచ్చమీదినాస ఓ కనకంబుమీదాశ।
 లేనివాడుపృథివి ఓ లేనివాడు॥

తా॥ సమస్తకోరికలువిడచి జగముమరచి దేహాభ్రమవదలి మంటి
 గడ్డనురాయిని బంగారమును పకటిగాభావించువాడు సమస్తజీవులను చం
 పినను చంపనివాడె సర్వముభక్షించిననుభక్షింపనివాడె అట్టివాడెసమస్త
 గురువులకు గురుడనివేమయ్యగారు జెప్పినఅర్థము॥

కా॥ గాలిందూలినవానశేదడిసినకా ఓ గాఢాగ్నిచేత్రగాసినకా॥

వ్యాళంకాత్మవిముక్తకంచుకముపై ఓ వ్యామోహముందార్చిన
 ట్లాలోలాంగముపైనిరూఢమమకా ఓ హంకారముకలేకయా।
 త్సాలోకస్థితినుండుపండితుడుని ఓ త్యాగంపముకబొందుడు॥

అనున్యాయానుసారముగ దూషణభూషణ తినసాకారములుదేహ
 మునకేకాని ఆత్మకులేవని సుఖ దుఃఖములకు చలించనివారికి నేమిలేసినను
 జేయనివారె సంతతిన్ననుతిననివారె అట్టిమహానుభావులకు దోషము జెప్పు
 కూడదు తరువాత॥

శిష్యుడు:— అయ్యా యిప్పటి గురుశిష్యులందరు యీభావముదే
 తనే జపతపములు విగ్రహార్చనజేయకూడదని అందుకేమి॥

గురుడు:— యీమనుషులు అనగాయితరుల పరులనిందించెటి గు
 రుశిష్యులకు ఎంతమాత్రమును పరిపూర్ణకాజ్ఞానమునులేదు యందువల్ల ననిక
 దెప్పేవానికి భాదస్తమును వివేచానికి వివేకములేదని జెప్పినదీగా నిరంజ
 నుసామాన్యులనియె పరిగణింపబడుచున్నది॥

శిష్యుడు:— తమకుయెట్లా తెలుసుము॥

గुरुశిష్యసంవాదము - జానబోధ.

శిష్యుడు: గీ॥ శుభ్రకస్వరంతా ధృ వాకాబోధికనుండః।

జాడజాడరుచులు ధృ జాడవేరు।

శ్రుదులందుశ్రుణ్ణ ధృ శ్రుదులువేరయో।

విశ్వదాధిరామ ధృ వినరవేమా॥

తా॥ తిన్నాతిన్నాయని చించితే నాశీరుయెవరుజెప్పివారనగ
శ్రేష్ఠులేజెప్పినవని అన్నట్లుగా వీరిదుర్గుణములుదురాడతలు ఆకాపాశము
అంతాత్సర్యములు మమతాహంకారములు పరనిందయు మొదలుగాగల న
నేకములుగలవు గావునవీరికిసర్వజ్ఞులైనవారి దశపట్టదుగాని అంతవారమ
నిజెప్పుకుందురు॥

గీ॥ మచ్చశ్రునిజాచి ధృ మరులుకొనిమానకః-।

కచ్చుకచ్చులుబడా ధృ కాల్చుకొనెన।

శ్రుచ్చిచచ్చెగాని ధృ శ్రురిరూపురాచామె।

విశ్వదాధిరామ ధృ వినరవేమా॥

తా॥ గొప్పవారమనిజెప్పటవల్ల నకః-గతేసంభవించునుగాని య
ట్టివారమని మంచివా రెప్పుడును జెప్పకొనరుగావున నొకగొరెగో, లో
ధూకగానె దానివెంటదొకటాకటి ధుమికిమృతించినట్లుగాను వకచు శే
రికచించినొకచెట్టుమీదవేసితే అందరు అదేప్రకారము వేతురుగాని నొక
రైనవిచారించనివిశమున జెస్తవారమనిజెప్పకొనుట యరుగుషరుగాని తా
రతమ్మలు విచారించరు యందువల్లననిః॥ క॥ పె న్నవమునవేకుంగయు॥చె
త్తయిదినగోరుసీమ ధృ చిన్నతనమునక, హత్తుకొని నిదునువరొ-ర। అను
శ్లోకయానుసారముగ॥

గీ॥ యుక్తియుక్తమైన ధృ ముక్తులుబాలుండః।

తెప్పెనేనిఎనుము ధృ చిత్తగించి।

అన్యవత్సమద ధృ బ్రహ్మజెప్పెను।

త్యుణముబోలెడువు ధృ ధీరవర్యా॥

తా॥ మేముసర్వజ్ఞులమై అన్నిపనులువిడచినామనిజెప్పటివారు అ
జ్ఞానకములు ఆకాపాశములు దేహాధ్రాంతియు వదలుకున్నవారివలె అ
న్నియు విడచినారా॥

శిష్యుడు:— నివిఅన్నియు కొండమధికముగానే కనుగొనును॥

భాగవతాపరాధ గజకేసరి

శ్లో

గురుడు:— పెద్దవారమని చెప్పటవల్ల వారిమాట నిజమౌతదే
 వేనుక పెద్దదైనప్పటికిని అకులము గడ్డిరిన్న విధముగ అబద్ధములు బుద్ధులు
 చుందురు కొంచమైనక్షానము లేఁబుద్ధిహీనులవర్యలు మంచివారు పీఠముచి
 న్నువైనప్పటికిని పంచార మంచిబెల్లమువగై రాలుకెన్నలాగున నిజమునిలి
 కెదరు మంచిమాటలుజెప్పినయడల పిల్లవాడైననువినవచ్చును పనికిమాలిన
 మాటలు బ్రహ్మ జేవుడుజెప్పినను వినకూడదనిజెప్పగావిని మరలు॥

శిష్యుడు:—అయ్యో కొందరు చిల్లరరాళ్ళకు మ్రొక్కెనములుగాని
 చిత్తముజెడురావరేవరే, అనిఅన్నారని విగ్రహములకుమ్రొక్కె-కొత్తకం
 దురు॥ గురుడు:— చిల్లరరాళ్ళనగ చిన్నచిన్నవని అధికముగాదు
 నిజమైన అధికమేమనగ॥

శ్లో॥ మన్నాధక్రిజగన్నాథ మద్దుగోశ్రీజగద్గురో॥

మమాత్మే సర్వధూ శాత్స తస్మైశ్రీగుర వేనమః॥

శా॥ నన్నురక్షించెవాడె. జగన్నాథుడు మద్దురుజేజగత్తుకెల్ల గు
 రుడు మమాత్మేఅనగా నాలోవున్న పరమాత్ముడే సర్వధూతములలో వు
 న్నామని భావించిమ్రొకుము చిల్లర రాళ్ళవగా పనికిమాలిన రాళ్ళని
 విగ్రహములకుమ్రొక్కె-తే నీచిత్తములనగా మనస్సుజెడునువరేవరే అనివ
 కసారిక రెండుసారులుజెప్పినారుగాని రాళ్ళలో జేముడులేదనియును రాతి
 విగ్రహములకు మ్రొక్కెవద్దనిజెప్పిన వారుకారుఅనగ దుర్మార్గులుడవ్వు న
 న్నార్గులెప్పుడునుఅనరు వారుచెవులవినరు॥

గీ॥ యెదురుబద్ధ వేసి న్నిదిగింబించికట్టినా॥

కుక్క-తోకకువంక న్ని కుదురజోడు॥

అనుసారిచోప్పన కూడుయంత బెట్టినను కుక్క-దొంగతనముమా
 ననన్లుగ పామరులకుమంచిమాట లెన్నితోధించినను తమబుద్ధినిజ్ఞానము॥
 శ్లో॥ ఎకన కేర-మునకైననిందిరారముని న్ని బలుకంగలేనిదుర్భాషితులను॥
 గలలోననై సుశ్రీకాంఠునిసత్పాద న్ని కమలమౌళి మాడనికర్షరతులు॥
 నవ్వుచునై నగ్నప్రకంసకులైని న్ని చాలబేయిదుమగ-రాధిరతులు॥
 యాత్రోత్సవంబులనై ననికునిగుడి న్ని త్రోవదొకక-గలేని దుష్టులును॥
 పరమభాగవతులన్ పాదపూజింపమస్తా శిథిల సారమునుచున్ దెలియవేని॥
 శాధితారివారి న్ని వారిజేరినవారి॥ దొలుతగట్టితెల్లకు న్ని ధూతములు॥

౧౨ గురుశిష్యసంవాదము - జానబోధ.

తాళి భక్తులనుదూషించువారలను భగవంతునిసందించువారలను వి
గ్రహములను పూజించుకూడదనుపామరులను యింకా అనేక పాపములుజే
యువారలకూడవవారును అటువంటివారిని జేరినవారును జేరినవారిని నను
భరించినవారును అనిగాయినాటుగుతంతలెలవారిని దొందరగా నాగపాశ
ముతోకట్టుకొని తమ్మునియమధర్మరాజు తనయమదూతలకు అజ్ఞాపించి
తాజనిజేప్పిన భాగవతముచొప్పున అట్టిదుర్మార్గులెంతకుబోగూడదు వా
రెహుటబురినకూడదు మీవద్దకు అటువంటివారిని జేరనివ్వకూడదు కుక్కను
అంచులకునకూర్చుండబెట్టితే సంతోషింపక కుచ్చులన్నికొరికినరీతిగా మం
చివారివద్దకుబోయి వారి సన్మార్గములువినియైనా సంతోషించక లేసిపోని
కొండెములుబెట్టి నగువునకు కాలుదువ్యయందురుగాన కలలోనైనావారి
సాంగత్యంబుమాని యుండవలయుననిబోధింపగవిని తరువాత॥

శిష్యుడు:— అయ్యా మహానుభావులు పామరులవద్దకు పోయిన
మాత్రమున ఈనిగోమియనిన శిష్యులకు గురుండిట్లనియె॥

౧౧ అధికుండల్పునిజేరిన। అధికునజేరప్పగాని ధ్య యల్పునితప్ప।

కొలనికలికొండకైన। కలహంసలతప్పగాని ధ్య కాకులతప్ప॥

అనున్యాయానుసారముగ మూఢులవంతకు పోగూడదు మూఢులతో
సహవాసముజేయకూడదు యందువల్ల ననిన,, సాంగత్యదోషే గుణేభవతి,,
అనున్యాయానుసారముగ వారిపాంతలకుబోయినమాత్రముననే వారిపారి
దుర్బోధలుజేసి బుద్ధినిజెరచెదరు లేదా వారితో దుర్వివాదాదులతో కాల
హారణమానుగాన కలలోనైన మరచియైన వారిజోలికి పోగూడదు అనిన
తరువాత॥

శిష్యుడు:— అయ్యా గురుస్వామి కొందరు నిరాకారపూజజేయ
జలయజ్ఞసనియందురు నిరాకారమును పూజించుటవిధమేమిటి॥

గురుడు:— భక్తవర్గావినుమనీయే నిరాకారమునుపూజించుటకు
జేయించుటకు నలవిగానందున అనగా అవాక్సాసనగోచరమైనందున సాం
గ్రహము విగ్రహార్చనయు గురుపాదులకు గురుపూజయిజేసి నానాటికి
నిరాకారధ్యానము జేయవచ్చునుగాని యిప్పటివారలలో కొందరు నిరా
కారపూజయివస్త్రములువిడచిజేయుచుందురు శిష్యుడువస్త్రములనుపూ
జించుటకు గురువునిపూజించినట్లు గురువునేపూజించినట్లయి తేవస్త్రములు

యొప్పుందునజబ్బుయేమి. గురుడు. వస్త్రములుంచుకొని పూజించినదిగా
జబ్బు నెంతమాత్రమునులేదు, యీసంకేహమేమిటా నాకు తెలుపుంతగన
శిష్యునకు గురుండిట్లుని చెలుప నారంభించెను.

పూర్వకాలమున త్రిపురాసురలసంహరించుటకు కల్పించినమతము
లునెవ్వయనగ చెడ్డపాపాండమతిములకు కొన్నిమార్గములుగల్పించితారు
తాటినివివరించెద, ౧- నిరాకారపూజ ౨- మాసపుష్పము ౩- రవికలత
త్సవం ౪- చీరైపుత్సవం ౫- అశ్వద్ధామ పూజయును ౬- మైధనమును
౭- పంచామృతమును- ౮- అప్పడినదైన దొంగతనమైన దేసిబ్రతుకవచ్చు
ను- పరస్త్రీలనుభోగింపవచ్చును గుఱుజన్మములేదు కమకములేదు త్రివిధ
పాపములులేవనివాదించుదురు నింకాకొన్ని వోటబలుకకూడనిపనులుజరి
గించెదరు త్రిపురాసురలభార్యలు మహా పతివ్రతలుకనుక వారిసత్యములు
జెరచుటకు నిర్మించినమతములు యిప్పుడుకొందరుఅతీరుగానే జరిగించెదరు
యాయనిమిది మార్గములవారందరు నింకా యీమతములలో అనేకకాళి
లుగాప్రవర్తి. శివారందరు యీదుష్టమతిములనవలంబించి అనేక పాపము
లవల్ల ■ నేకజన్మములెత్తుచు వి. హానికముల బడిపోయెదరు నిరాకారపూ
జ జేయవలయుననే యిప్పటివారందరు వారికి కొంచమంతసమానులే యని
చెల్పుగా వినియును॥

శిష్యుడు:— అయ్యకొందరురానుకృష్టులు దైవములుకారనియె
ను వారినిదలువకూడదనియ ను వాదించెదరు॥

గురుడు:— కామక్రోధములు మోహపాశములు మదమాత్సర్య
ములుహెచ్చి మరించికన్నుమిన్నగానక తిరుగుచువదరుచుండె పొగరుపో
తల అజ్ఞానమువదలించుటకు నొకమిమిదకచీరుదాసు గోపీదాసులిక్టరు
అనగా రాముచుదేవుడుకూడని గోపీదాసు కృష్ణుడుదేవుడుకూడని కచీరు
దాసువారిద్దరునొకరొకరిని మతములనిందించుకొనుచును వొకరొకరిపై క
ముఖదూషించుకొనుచును కనిరుమారాముడెసర్వజ్ఞుడనియును గోపీదా
కృష్ణుడె సాక్షాత్తుపరమాత్ముడనియును వారివారిదైవములప్రభావము లే
వచ్చుకొనుచును గోప్పగారోషములుచెంచుకొని అటహాసముదేతకొట్టుకొ
నుచోవుసమయమున శ్రీమన్నారాయణమూర్తిక బ్రహ్మనుసరవ్యధిని మా
య్యని శివుని పార్వతిని వొక్కొక్కరునిబంధి వారివివాదముదీర్చిరక్తునివత్తు

పాట గురుశిష్యసంవాదము - జ్ఞానబోధ.

జ్ఞానాచార్యునించి నొకరితరునాతనొకరునొచ్చి మీరుముఖ్యమైనభక్తులై యుండియు శ్రీరామకృష్ణుల నిందించుకొనుట మీకు భావ్యముకాదు రామ కృష్ణులిద్దరు దైవములెయనియును మీరునిజమైనభక్తులై యుండియును యీ ప్రకారము నొకరొకరినిదూషించుకొనుట దైవములనిందించుకొనుట భావ్యముకాదని నెంతబోధించినను వినకున్న సమయమున నారాయణమూర్తి తాను ప్రవేశించినయడల ధర్మముజడిపోయి భగవంతుడు లేడందురని భావించి తానుశ్రీరామరూపమునవచ్చి యిద్దరినడుమనునిలచెను అంతలోకబీరుపోయి కూడుసారులు ప్రదక్షిణములుజేసి మ్రొక్కెను తరువాతకృష్ణావతారుడైనిలచెను వెంటనేరోహి భక్తిప్రపత్తితోమ్రొక్కెను భగవంతుడుభక్తులనుచూచి మీరిద్దరు తెలియక వాదించుకున్నవారు కారుగనుక లోకములో అజ్ఞానులు రామకృష్ణులుజేత్రండ్లుకారనిసిందించె పామరుల నోల్లుమూయుదుటకుజేసిన మీప్రజ్ఞావిశేషంబులకుమెచ్చితినని శలవిచ్చిఅంతర్ధానమామెననిబోధించగావిని తరువాతను॥

శిష్యుడు:— అయ్యా గురుస్వామి కొందరు శివుడు జేత్రుడుకాదని యీ మరికొందరు ఎష్టువు జేత్రుడుకాదనియును నొకరినొకరుదైవముల నిందింతురెందువల్లననిన॥

గురుడు:— పూర్వకాలంబున శివభక్తులు ఎష్టుభక్తులు కూడుకొనిశివకీర్తనలు విష్ణుకీర్తనలుబాడుచు కాలము బుచ్చుచున్న సమయంబున నొకహరిదాసు గారువచ్చి, రాముడెదేవుడూయని నొకకీర్తనకాడిచి అప్పుడు శివభక్తులమాశివుడుదేవుడుకాదా యని హరిదాసుగారిని అడగగా నె రామభక్తులందరు అవును మారాయులై దైవమనిలసిరి మాశివుడేదేముడనిశివభక్తులసిరి అపైనినొకరొకరు కోపములు పెంచుకొని కొట్టుకొనబోతునమయిమన శ్రీమహావిష్ణువు రానుబోయి వీరిమూఢత్వము తీర్చనియడల భంగమొచ్చుననితలంచి శ్రీరామరూపమున యిద్దరినడుమనునిలచెను వెంటనే రామభక్తులందరునొచ్చిమ్రొక్కిరి వెంటడే ప్రశంసకాలరుచుండెనిలచెను శివభక్తులందరుమ్రొక్కిరి తరువాతనుభగవద్వాక్యము॥

శ్లో॥ సర్వదేవనమసాకరం! కేశవంప్రతిగత్పసి॥

అకాకాత్పతితంతోయం! గురూగత్పతిసాగరం॥

భాగవతావరాధ గణితనామ

౩౩

తా॥ రాముడను నేనె కృష్ణుడనునేనె శివుడనునేనె బ్రహ్మనునేనె
విష్ణువునునేనె సర్వతరాచరములు నేనెయని యవరుభావించినన్న సమస్త
రింతుడున్నారో అట్టివారందరు జేయబడిన నమసాశుతములన్నియు నాకే
జేందును అదియుట్లునిన- ప్రపంచమునకురతబడినవర్ష మంతయు సముద్రము
నకుపోయినరీతిగా నన్నే జేరును॥ శ్లో॥ కాంతేయప్రతిజానీయే! నమోభక్త
ప్రణాస్యతి॥ అనున్యాయానుసారముగ నన్ను గానిశివునిగాని సమ్మకున్న
రుసకలపాపములనుంచి విడువబడి నావై కుంతమునకు వచ్చెదరనిన భాగవ
ద్వాక్యము॥

శ్లో॥ మచ్చాక్రాశంకరద్యేషి! మద్యేషి శంకరఃప్రియ!

తావుభౌనరకంయాంతి! యావఃచంద్రదివాకరః॥

అనున్యాయానుసారముగ శివభక్తులునన్నుదూషించినను నాభక్తు
లుశివునిదూషించినను వీరువారు చంద్రుడుసూర్యుడు భూమియున్నంత వ
రకునరకముతప్పదనగ అటువంటిదుర్మార్గులుబహుమందికేని ౧ కులముదము
౨ ధనముదము ౩ విద్యాముదము ౪ రూపముదము ౫ రాజ్యముదము ౬ శీలము
దము ౭ ఋష్యముదము ౮ తపోముదము యీయెనిమిదిముదములచేత మా
యంతవాగులేరని గర్వించి పరులదూషించెదుర్మార్గులు భాగవతునిసిందిం
చుచు విగ్రహార్చనజేయుకూడదు విగ్రహములు గొల్లేక అట్టిరాళ్ళను పూ
జింపకూడదనే మహాపాతకులకు యెన్నిదెన్నుకొనెనను నరకముతప్పదని
భాగవద్వాక్యము॥

గీ॥ జెప్పలోనిరాయ్య జెవులోనుపోగ!

కంటిలోనరసు న్న కాలెములై!

యింటిలోనపోయె న్న యింతంతకాదయూ!

విశ్వదాభిరామ న్న విసరజేమా॥

తా॥ యీవేమయ్యగారు జెప్పిన యీరుద్యమునకు కంట అర్థమున్న
జెప్పకుండుదు అజేప్రకారము వీరుజేసినపద్యములకన్నిటికీనీ చా వ్యాఖ్య
రార్థములుకలవని తెలిసికోగలరు మీముస్థాని సాగవంతుగా జెప్పకన్న జే
తల శ్రుతివిరుద్ధముగా నమచుటఁబట్టి దోషముకంటె దోషముగారి అన్ని
యెడల నేర్పించుటయేమి నిజమును దెలియక అన్యాయమును శివభక్తులకు

32 గురుశిష్యనందాదము - జ్ఞానబోధ.

శిష్యుడును నసింపజేయుటమాను యీశ్రీవిభములైన నతోడములవల్ల మహా పాత్రులై అనేకజన్మములైన గడతేరతేరనగవిని తరువాత॥

శిష్యుడు:— అయ్యో భగవద్భాగవత విగ్రహాచ్చగజపతప త్రణ్య పాపస్వర్గ నరకజన్మంబులులేనిపలికి దూషించెవారందరును పాపాత్ము లేయనిచెప్పినందున తమయందుయీర్ష చేత మీరుపరుల నిందించివారనియే ఊహించుకొనడ దోషిచనియందులేముగద అనివశిష్యునకు గురుండు తెలుప నారంభించెను॥

చాత్రవర్యా- అయితే పరులదోషములేన్నుటచే పాపాత్ముడ వ య్యవనినచో అట్టిపాపాత్ముల పాపంబులుచేయకూడదని న్యాయాన్యాయములపరిశీలించి అర్హాయముజేసినవారిని శిక్షించునట్టిప్రభువును పాతకు డనుట యుచితముకాదు కాబట్టి పరులదూషించిడి పాతకుల పాతకులని చెప్పుట తప్పుగాదుమరియును॥

ఉ॥ తప్పకనర్చకావళికి న్న తల్లియు కండ్రీయు నేత్రపం కికి॥

రెప్పలు చాతకికి బిరిసి న్న రేమ్రుమలోకుల కెల్ల నధికికి॥

నొప్పుగృహస్తుమూఘులకు న్న సుత్తములెన్నిగవిరుబంధువుల్॥

ముప్పన గావలేనికడు న్న మూఘుకలుచుమ్మిసమ స్తబంధువుల్॥

తా॥ చంటిపిల్లలకుకలపండువును కమ్మలకు రెప్పలును భార్యకుభర్తయును లోకులకు రాజును మోవికులకుగృహస్తుమను మూఘుకు శ్రేష్ఠు లగుజ్ఞానులను క్రమముగాబంధువులనియును పిల్లలులోనగువారిని తల్లిదండ్రులుమొదలగువారు కష్టకాలమున రక్షింపకున్న నీబంధువులందరునుమూఘులని భాగవతములో చెప్పియున్నదిగనుక భగవద్భక్త దూషణజేసినవాఁడు పాపముసంభవించుచున్నయు నాపాపముచే నధోగతికి బోదురనియును తెలిసినవారు పరోపకారముగ భగవద్భాగవత దూషణజేసి నరకమునకు బోక చాగుపడుచుగని చెప్పుట తప్పుగాదు॥

శిష్యుడు:— అయ్యో గురుస్వారి యవరిభక్తివారికే యవరిత్రణ్యమువారికే అంకమత్రాదులుజేసి స్వర్గమునకుబోతే నరకము పామగారా అందరుభక్తిజ్ఞానములచేత మోక్షమునకుబోతే ప్రపంచమునసింపదాయని యందులేము గురుదురువరిభక్తివారికే యవరిత్రణ్యమువారిచేయనిఅన్నం దుననంతోషించినానుగాని అప్రకారముగమనస్సుకుబద్ధిశిష్యుకొనియూర

కుంజక జపతపములు విగ్రహశర్పనలు జేయువారలజ్ఞాచి జేయవద్దనిదూషిం
చినందున దూషకులకు చండాలత్వమువచ్చి నరకమునకుబోతారని మంచి
మాటలుజెప్పితినిగాని అంతస్వగతమునకుబోతే మేమునరకమునకుబోతమ
నియు అంతామోక్షమునకుబోతే మేము జననమరణములచేత ప్రపంచము
నిల్చుతామనియు మీరొప్పుకున్నయదలమిజోలిమా కెంతమాత్రము నకర
బట్టదుగాని మేమేమిజేసినను మేమెట్లా జెప్పుకున్నను మాజోలి తలవకుంజ
యొందుటవల్ల మీరెఱుంగిమంతులని నాచుభిప్రాయము॥

శిష్యుడు గురుస్వాముల కనేకవంశనంబులుజేసి మీవల్ల నేటికి నాన
కలసంశయములులేరి నేనుకృతార్థుడనైతిని మరలమీరలలనేకదండప్రణా
మంబులాచరించి స్వేచ్ఛగా వెళ్ళిపోయెను॥

క॥ మంగళమునీకు రాఘవ ।

మంగళముజనకసుతకు ధృ మధుర కెల్లముక ।

మంగళముఅచ్చమాంబకు ।

మంగళముతల్లిదండ్రీకి ధృ మంజులరామా॥

■ వేలైదుపదియుమూడును ।

కాలాయముపర్విధావి ధృ వత్సరపువ్యం ।

మేలైనకుర్కతదియల ।

కాలంబుకుజెప్పిరామ ధృ కర్పణజేస్తా॥

క॥ ఘటిచైరిగమనుదండ్రీ ।

ఘటిబంధువునుతుచునతడు ధృ భక్తుమయకును ।

న్నటిమంత్రమొసగిబ్రోచిన ।

ఘటిశయ్యనుదలతునాడు ధృ భక్తిప్రపస్తా॥

ఏతత్సర్వంబును శ్రీసీతా రామార్పణముక ।

శ్రీమధురం భజేభజేభజే

శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ

భాగవతాపరాధగణకేసరి,

గురుశిష్యుల సంవాచము గ్రంథము

శంకరాచార్యుఁ

శ్రీరస్తు.

శ్రీ నద్దురు కీర్తనలు.

రాగము - ముఖారి - ఆదితాళము.

ఎందరైన గురునాథునితోసరి. యెంతవెదకినా లేరూ. యెందుకూ
చిన గానరాకు. యాసుందర కారునితీరూ॥ ఎంద॥ ౧॥ దాపునుగోరియును
టి-నే-సాపరాధిననియంటి- తాపత్రయమునుబాపెనుదయతో- ఆపత్సాం
ధవుడైనపరాత్పరు॥ ఎంద॥ ౨॥ కోవమువద్దనితెలిపి- నా- పాపములన్ని
యుబాపి- చూపుతూపుకనుపాపలనిల్పియు- ఆపోద్యోతైయలరుచునుండు
ను॥ ఎంద॥ ౩॥ అంతమాయవినుమనియు- తా- చంతసాక్షిగనుపనియె- నిం
తలుచూనెనుశ్రీగురుదేవుడు- అంతులేనికరుణాంతరంగుడు॥ ఎంద॥ ౪॥ నా
యనుబాపెనువేగా- మరి- మర్మముదెలిపెనుబాగా - బాపకనాగాదేశకు
బ్రహ్మము- శ్రేయంబొసగెనుశ్రీముకుందునకు॥ ఎంద॥ ౫॥

గురుదేవవహుచూ- పూజించిన- ననుదేవురహరదూ- ప- ఎంత
త్వ- పరుదేనిర్భయుడూ- నవవిధభక్త- బగుదేశాశ్వితుడూ॥ గురుదేవు
రహరుచాని- గురుపాదపద్మములు- మరుపక హృతకామల - మందునిల్పిన
బాని॥ ధరణిలోపలవశముగాదు- సురలకునుసుగ రాజగురులకు- విరివిగాప
రమేష్టికైనను- తరమెనరులకుపరబ్రహ్మ॥ గురుదే॥ ౧॥ పరమాత్ముడనియ
ల్లపూనిడూ- మరువాకపూని- ధ్యానించిని- పరిపూరికాక్షాని - పరికాంక్ష
గా-తరమోనవాని॥ శరణుశరణనిమనసూ చదరాకనిల్పిన- పరమాబ్రహ్మ
నంద బాగ్యానుభేకూరు-మరలజన్మామరణవస్త్రలు- దిరితప్రారబ్ధభవాం
బుధి- హరణమునుగావించి పరబ్రహ్మైక్యమొందగజేయుశ్రీ॥ గురుదేవ
వహుచూ- పూజించిన॥ ౨॥ చతురువిధమూలా- శ్రీకూచాలు- ముగిగుదిరి
చాలా- జేయమనున్నదలదెనునీలా- యనబడుసూపం దీతవాక్యమూలా॥
పాతితపావనసద్భక్తగ్రగణ్యుడై- ప్రతిలేనిచిత్తోపరతికాంక్షాశయదావా॥
అమృతతాకకృణగుణగణమతి- శగోచరమోనభుండా - దుష్టనివిమృశ్యేతి

శ్రీనద్దురుకీర్తనలు

౩౬

భామి-ర- శతసహస్రకోటిశేఖాః॥ గురుడే॥ ౩॥ అంచారికన్నా - మట్టి
 రుభక్తా మంచారుడెన్నా- సందడివంశ చంద్యదోయన్నా- పదపద్మమూ
 నందుడైగన్నా- సందేహములుమాని- సద్భక్తిగొలచినా అంచామూకును
 గొండ మూకుందచానునిబ్రోడె॥ అందుయిందూనందులేకను- యెండకా
 చినసందరాకను- బొందుగను సద్భక్తిహృదయా నందుచో శ్రీరామమూ
 తికాయు॥ గురుడేభవహరుడూ॥ ౪॥

రేగుప్తిరాగము - ఏకతాళము.

రామూనినమ్మానివారూ- లెస్సా- చామాలబడితిరిగెదారూ- రా
 మూనినమ్మాక పామూరులంచారు- కామాకబడెచారు ఘనవీచి నరకము
 న॥ కామములోజిక్కియాలు ప్రేమబిడ్డలధనమదంబుల- భూమిలోచరింబు
 చువారికి దేముడన్నామాటలేకకడ॥ రామూ॥ ౧॥ అచల రూపంబున నిల
 చియ్యిలో- కచపాలత్వముచాపదలచి- అచలామైవిగ్రహ-హారిరూపము
 నధరలా ప్రచురమైనందెను పరికింపతరమోన॥ నచట నచటాగుళ్ళుగట్టి న
 వవిధంబులపూజజేయగ- రచలనిందించుచునురాళ్ళని వచియిందెడుశ్చరితు
 లేదూ॥ రామూ॥ ౨॥ త్రొక్కెదిరాయిగాదా- గోదా- తొర్రాలాకెట్టె
 దిగాదా- తక్కిడిమాటాబుమిక్కిలిబలుకూచు నెత్తిరించుచుమేమి ఎక్కుకా-
 వయినితిరిగె॥ నికర-బోతులకునుజూడగ నెక్కడిదిసద్గతియుధరలో- ము
 క్కి-ముక్కలుజేసికోతుడు నిక్క-మగయనుభటులు దేహము॥ రామూని॥ ౩॥
 జపమూలుజేయొగజూచి- గొప్ప యపరాధమిదియానిరోసి- నిశ్చలూలమై
 మేము జపమునిడచితిమాని- కపటమనసూలు ఘనలానిందించెటి॥ జప
 లులకు మోక్షంబులేకను నపరిమితమగ జన్మములేత్తుడు- కపిలులై చాత్రిత
 ముఖా కూపములూ బడిపోదురింకా॥ రా॥ ౪॥ ధరవాగ యాచార్యునిగని
 యూ- తానూ తరియిందెను గాకమువినియూ- కరమొప్పపెనుగొండ వ
 రముకుందచాను- నిరతామునమ్మేను నిర్మలభక్తితో॥ పరమగురునిచేరలేక
 ను ప్రాణహీంసలుజేసిపొట్టా- కరువుదీరామెత్తి-లెస్సా తిరిగిమొరిగే పొగ
 రుబోతులు॥ రామూనినమ్మాని వారూ॥ ౫॥

రాగము - శంకరాభరణము - అటతాళం.

పాలించవమ్మా- కానకవమ్మా- పాలించవమ్మా- పాలించ వమ్మా
 యోగకక్షప్తిపూజిత- కాళమిశోయంక కాళుకాళనకానూ- పాలించవమ్మా॥

శ్రీనద్దురుకర్తవలు.

శ్రీరామభద్రుని- మాయనుచాపి- యానందముగనీ- శృంగార రూపంబురం
 గూగళుజింతు- భంగపెట్టుకనన్ము మంగళకర దేహ॥ పాలించ॥ ౨॥ మో
 నత్రుచ్చుకట- దాసులకెల్ల-దాసునివినుమీ- భాసురంబుగనిన్ను ప్రేధికం
 దుచున్నాడ- జేసినకర్మాముచెడరగొట్టుమువేగ॥ పాలించ॥ ౩॥ రామూని
 రాజీ- భక్తులబ్రోచె ప్రేమనీదానీ- నీమాముదప్పాక నినువేకుచున్నాను-
 కామాములన్నియు కడకుద్రోచియువేగ॥ పాలించ॥ ౪॥ దిశై-వరులేకా-
 నునిజేరితి నెక్కడికిపోకా- చక్కాని మాయమ్మ సకలలోకేశ్వారి- ఘృ
 తూకనపోషించు నెక్కడికిపోబోకు॥ పాలించ॥ ౫॥ నాగార్జ్యుని- పూ
 తించినికానమ్మితిమిదిని- వేగామిశ్రీఅచ్చమాంబస్వరూపిణి- చాగుగళును
 గొండవరముకుండునిలెస్సా॥ పాలించవమ్మా॥ ౬॥

మంగళహారతి.

రాగము - శంకరాభరణము - అటతాళం.

రామమంగళమానరే- నీతాపతికి భామమంగళమానరే శ్రీమహీ
 సర్వుత్తిగ చిన్మయాసౌందర్యగాత్రికి- సోమభానిగర నేతృనకు కామిణి
 ర్మథలప్రయనకు॥ రామా॥ ౧॥ పాపహానిదేవికి- ముల్లోకమాతకు- అటో
 జ్యోతిరూపికి- తాపములసంహరికి వైత్యమృగసూరికి- సామజేంద్రుని నేరి
 నశ్రీరామునకునీతాధిరాట్టికి॥ రామామం॥ ౨॥ కాలమృత్యుహారికి- సురకా
 జవినుతకు- నీలాకాంచనదేహికి- ఫలలోచనవినుతునకను పరబ్రహ్మరూ
 పునకును- నాలగాపరిదేవునకువన మూర్తినిస్సంగౌగళాచారికి॥ రామా॥ ౩॥
 నాగార్జ్యరూపునకును- భక్తులనుబ్రోచే- అగామ వేమ్యానకును- శ్రీగణేం
 ద్రప్రేక్షకు యాశ్రితజనా మందారునకును- కాగుగాముకుండదాన భక్త
 పోషకుడైనహారికి॥ రామమంగళమానరే॥ ౪॥

రాగము - శంకరాభరణం - అటతాళం.

మంగళంబూ- మద్గురురంగానీకు- మంగళంబూ- మద్గురురాయ
 నీకు॥ బంగరూపశ్లేమునరత్ని రంగవల్లికల్వలంగ॥ మంగా॥ ౧॥ అవలా
 పూర్ణా- చుర్వచనాభిహరణా- అవలముల వేదాంశరహస్యా- వచనస
 చరాచరాపూర్ణ॥ మంగ॥ ౨॥ నిరుపమాన- నిరవయనిరభిమాన - యిరువ
 థేకవత్సరూపం బరణుబహ్మ నందమనా॥ మంగ॥ ౩॥ కారకార్యా-
 జ్ఞియమూరితర్యా- యేరిమసాటి- యూరేప జగముల రేరు చూచినధీర

వర్యా॥ మంగళం॥ ౪॥ పరమపురుషా- తత్త్వార్థనిషకరమాక- విరివిగా
నాగయార్యా- గురువరామీవరణములకు॥ మంగ॥ ౫॥ మందహాసా-బ్రహ్మ
నందవేషా- అనందముగ పెనుగొండ వరమూకుండదాస- డెండ వాసా
మంగళంబూ మద్దురురంగా॥ ౬॥

రాగము - ధన్యాశి - అటకాళము.

నీరాజనమిదుగోసీతా- నారీశ్రీమణి నాయకా- వారిజాక్షాక్షా
నుభవ- సురీమోక్షాదాయకా॥ నీరా॥ ౧॥ రామగురు బ్రహ్మాండసీపద-
రాజములునేగొలచెదా- కామితార్థఫలంబునొసగర- కామకనునినుదలచె
దా॥ నీరా॥ ౨॥ తత్త్వత్రయరహస్య ఆత్మ తత్త్వజ్యోతిరూపకా - సత్త్వగు
ణపరిపూర్ణాశ్రీపర- తత్త్వసర్వవ్యాపకా॥ నీరాజ॥ ౩॥ నిర్విచారానిరాలం
బా నిత్యకాశ్చిత్తబ్రహ్మమా- నిర్వికారా నిర్వికల్పా- నిర్మలవలాసందమా॥
నీరా॥ ౪॥ సచ్చిదానందస్వరూప సాక్షి యాత్మానాయకా- పద్మవిల్లుని
జనకసీపద- పద్మములుయడచాయకా॥ నీరా॥ నాగయాచార్యస్వరూపక-
శ్రీగణేంద్రునిపోషకా - బాగుతిరుపత్యాల్వారసు - భక్తు నేలుమువీడకా॥
నీరాజనమిదుగో॥

ఉత్పలమాలవృత్తము.

మూడుపురంబులుకొదిరిగి న్న మోదముతోనొకహంసరూపమై
వాడిగశృంగముల్ గలవు న్న వాలము రెక్కొ బనెత్తిమీదనుకొ
బాడనెరుంగువారుఘు య్న చావరుబట్టరు మచ్చి నెప్పుడుకొ
న్నిమనగారువారికిని న్న యీశలిలోపలజూడ నెవ్వరుకొ॥

శ్రీగురుంధ తేధ తేధ తే.

శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ

